

**ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOLS UNDER ROI ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

Metpiya Chusritong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

May 2015

Copyright of Buriram Rajabhat University

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
เมธปียา ชูศรีทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวเมธิยา ชูศรีทอง
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตยา บรรณประสิทธิ์)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

ชื่อเรื่อง	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3		
ผู้วิจัย	เมธปียา ชูศรีทอง		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตยา บรรณประสิทธิ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย
ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน
331 คน ซึ่งได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และ
มอร์แกน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน ตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่น 0.934 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละด้านจะทำการ
เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย
พบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน
ระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ
ด้านการพัฒนาส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

และมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

4. ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรน้อย ครูมีภาระงานมาก มีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน รวมทั้งมีภารกิจด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมากเกินไป และควรจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีมากขึ้น รวมทั้งครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

TITLE	Academic Administration in Schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3		
AUTHOR	Metpiya Chusritong		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Sanguan Songwiwat	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr. Nitaya Banprasit	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2015

ABSTRACT

This study aimed to investigate and compare academic administration in schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational background and school sizes. The samples used for this study consisted of 331 teachers of schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, 2014 academic year, selected by using the table of Krejcie & Morgan, and portportional stratified random sampling. The instrument used in this study was a 3-part questionnaire including checklist, 5- rating scale and open-ended form with its reliability value of .934. The data were analyzed by percentage, mean and standard deviation, The hypotheses were tested by t-test and one-way analysis of variance with the statistical significant difference at .05 level. The Scheffé method was used to compare each pair of factors. The research findings were as follows :

1. The opinions of the teachers in schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 in overall were at the high level. When considering each aspect, it was found that the three aspects were at the highest level and the six aspects were at the high level. The highest mean score was learning process development, followed by school curriculum development; whereas, the lowest mean score was community promotion development to have the academic streight.
2. The opinions of the teachers in schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 from different educational background in overall were not different. When considering each aspect, it was found that the aspects of learning process development, internal quality assurance

system and educational standard development, and media and educational technology development were statistically significant difference at the level of .05 while the rest aspects were not different.

3. The opinions of the teachers in schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 from different school sizes both in overall and each aspect were statistically significant difference at .01 level.

4. The opinions and suggestions of the teachers about academic administration in schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 with the three highest percentages were most of teachers did not participate in the preparation of the course management, as well as giving the less importance in curriculum, the teachers had more working loads, multi- responsibilities and tasks that are not related to teaching, and the budgets for media and technology procurement should be more allocated and teachers did not understand about classroom action research, respectively.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตยา บรรณประสิทธิ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และอาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ช่วยเหลือ ตรวจสอบ พร้อมกับแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ นายบุญกัลย์ บุญเริ่ม ผู้อำนวยการโรงเรียน โลกกุงหนองหงษ์หนองไฮ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 นายปิยวิทย์ บรรพสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และนางสาวมาลินี จินทะวัน ครูโรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายสินสุนทร แสนสุข ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการบริหารการศึกษารุ่น 14 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์และให้การสนับสนุนทั้งกำลังกายกำลังใจในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณแต่บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เมธปียา ชูศรีทอง

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ.....	9
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	9
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	10
หลักการ และการบริหารงานวิชาการ.....	11
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ	14
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	15
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	16
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	32
การพัฒนาวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	47
การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	55
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	58
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	61
การพัฒนาส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
งานวิจัยในประเทศ	65
งานวิจัยต่างประเทศ	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	72
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	114
สมมติฐานของการวิจัย.....	114
วิธีดำเนินการวิจัย.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	116
อภิปรายผล.....	119

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	123
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือในการวิจัย หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัย หนังสือขออนุญาตแจกเครื่องมือการวิจัย	136
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	143
ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	154
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	158
ประวัติย่อของผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน.....	73
3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน.....	73
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน	82
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้าน.....	83
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	84
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	85
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาวัสดุ ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ....	87
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	88
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ..... 90
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ..... 91
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความแข็งแรงทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ..... 93
4.11	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับ การศึกษา โดยรวมและรายด้าน..... 94
4.12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน..... 95
4.13	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่โดยรวม..... 97
4.14	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นรายคู่..... 98
4.15	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นรายคู่..... 99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นรายคู่.....	100
4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นรายคู่.....	101
4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นรายคู่.....	102
4.19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นรายคู่.....	103
4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นรายคู่.....	104
4.21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นรายคู่.....	105
4.22 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา.....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.23 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้.....	107
4.24 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวัดผลและ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน.....	108
4.25 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	109
4.26 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	110
4.27 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา.....	111
4.28 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา.....	112
4.29 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ.....	113

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 การเชื่อมโยงของสาระการเรียนรู้แกนกลางกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา.....	23
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบประกันคุณภาพ.....	50
2.3 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันและอนาคตกำลังเคลื่อนที่เข้าสู่สังคมแห่งความรู้ที่แพร่กระจายและเชื่อมโลกให้เป็นหนึ่งเดียว ด้วยวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสำคัญของการพัฒนาประเทศและการแข่งขันระหว่างนานาประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับระบบทุน ทรัพยากรธรรมชาติ เครื่องจักรหรือแรงงานชั้นกรมาชีพต่อไป แต่จะขึ้นอยู่กับศักยภาพและคุณภาพของคนเป็นสำคัญ ในโลกปัจจุบันจึงเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 14) ได้กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในมาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2553 : 3)

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในสถานศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จหรือล้มเหลวอยู่ที่ครูและบุคลากรทางการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 มาตรา 22 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเหมาะสม (กรมวิชาการ. 2550 : 2) ต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2553 : 104) การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารจัดการในเชิงคุณภาพ โดยการบริหารงานวิชาการเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ (กรมวิชาการ. 2550 : 3)

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษานั้นจะเป็นสถานศึกษาประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษางานวิชาการถือเป็นงานหลักโดยตรง เป็นงานที่เป็น ไปเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานส่วนใหญ่มากที่สุดของระบบงานในสถานศึกษาเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุข ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ (มยุรี สมใจ. 2551 : 3) ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมาก ต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง และการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักในการบริหารสถาบันให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เนื่องมาจากงานวิชาการสะท้อนถึงระดับมาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียน การประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จึงมักใช้การพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ ในระดับสถานศึกษางานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียนการบริหารวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนจะมีโอกาสในการตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่ให้โรงเรียนรับผิดชอบการบริหารงานวิชาการโดยตรง (ปัญญา แก้วกียูร. 2548 : 10)

ในการดำเนินการดังกล่าวจะบรรลุผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพราะครูเป็นผู้ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญที่จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และครูนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้งานบริหารงานของผู้บริหารประสบความสำเร็จ เนื่องจากการปฏิบัติงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะครูซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่หลักในทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ

(สุพรรณิกา สีสอาด. 2554 : 1)

จากการประชุมปฏิบัติการสังเคราะห์รายงานการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามผลการประเมินของ สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน) สรุปได้ว่ามาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมี วิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 คือ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผลการประเมิน ทั่วประเทศ ตามรายงานของ สมศ. มีคุณภาพต่ำ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังจัดการเรียนการสอนใช้รูปแบบเดิมคือ การบรรยาย และครูส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจใน เรื่องการเขียนแผนการสอนตามสาระการเรียนรู้ และแผนการสอนแบบบูรณาการ สำนักทดสอบ ทางการศึกษา (2556 : 10) สอดคล้องกับการติดตามประเมินผลนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพ โรงเรียน ของสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 7 ร้อยเอ็ด พบว่า ด้านคุณภาพ โรงเรียน ผู้บริหารมีจุดที่ควรพัฒนา คือ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน จุดที่ควรพัฒนาคือ มาตรฐานที่ 22 ครูจัดการเรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนาคือ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถใน การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 (2556 : 38-40) และจากการที่สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 (2556 : 4) ได้ศึกษาข้อมูลการติดตามและประเมินผลการ บริหารจัดการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โรงเรียนมีข้อจำกัดในการ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนหลาย ประการ คือ สถานศึกษาขาดผู้บริหาร มีครูไม่ครบชั้นเรียน ทำให้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ละสาระการเรียนรู้ดำเนินไปได้ไม่เต็มที่ ครูต้องบูรณาการ การสอนข้ามชั้น ครูบางคนยังขาด ประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอน แผนการสอนจัดทำได้บางสาระวิชา เพราะครู มีภาระงานการสอนหลายวิชา ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุครุภัณฑ์ ครุภัณฑ์ด้านเทคโนโลยี ไม่ทันสมัย ขาดแหล่งเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากรมีความรู้ความสามารถไม่ตรง ตามสาขาวิชาที่สอน ส่งผลให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน และครูขาดแรงจูงใจในการสอน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูได้เห็นความสำคัญและ สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อ การจัดการศึกษาของชาติโดยรวมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศให้สถานศึกษาได้นำไป พัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ และส่งเสริม พัฒนาครูให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการกิจกรรมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ ยุทธศาสตร์ในการบริหารงานวิชาการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดขอบเขตการบริหารงานวิชาการ ตามนโยบาย รูปแบบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 15) ไว้ 8 ด้านได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งหมด 211 แห่ง โดยจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 15 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 83 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 113 แห่ง ประกอบด้วยครู จำนวน 2,245 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. 2557 : 1-2)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608-610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ครู จำนวน 331 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

- 3.1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น
 - 3.1.1.1 ปริญญาตรี
 - 3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น
 - 3.1.2.1 ขนาดใหญ่
 - 3.1.2.2 ขนาดกลาง
 - 3.1.2.3 ขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลได้แบ่งเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ 8 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดทำและสามารถบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ ค่านิยม พัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้านเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร และจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตร

1.2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ครูใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ในการถ่ายทอดความรู้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ การแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ เป็นต้น โดยการนำหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือกำกับการสอนของครู ณาจารย์ เป็นเทคนิควิธีหนึ่งทางการศึกษาที่จะเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

1.3 ด้านพัฒนาวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดผลและ ประเมินผล โดยสอดคล้องกับระเบียบ การวัดและประเมินผล กลาง จัดทำเอกสารหลักฐานตามระเบียบการวัดและประเมินผลถูกต้องครบถ้วน จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกชั้น และให้มีการสอนซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ผลงานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

1.4 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ของ สพฐ. และของ สมศ. มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพต่อเขตพื้นที่การศึกษาและสาธารณชน ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การผลิต พัฒนาสื่อใช้สื่อ และเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวัย ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน กับบทเรียน มีการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอน และจัดทำสถิติการใช้สื่ออย่างเป็นระบบ และจัดให้มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดหาพัฒนาและจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกเพิ่มเติมให้เพียงพอและสอดคล้อง กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียนที่เป็นธรรมชาติ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มีประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์กร ของรัฐ และเอกชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเชิญมาเป็นวิทยากรหรือพานักเรียนไปเรียนรู้ในท้องถิ่น

1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อหาคำตอบที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้เรียนเกิดการเพิ่มพูนมิติของความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ใหม่เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้จริง

1.8 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการให้ชุมชนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างความเข้าใจให้แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ให้เกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกันจัดการศึกษา เลือกระบบภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน มีการสนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชนเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ระดับปริญญาตรี

2.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษาโดยแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวน 120 คนลงมา

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวน 121 – 300 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวน 301 คนขึ้นไป

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 หมายถึง สำนักงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอโพนทอง อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเมยวดี อำเภอหนองพอก และอำเภอเสลภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราคู่มือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 หลักการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 1.4 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ
2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
 - 2.1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 2.3 การพัฒนาวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
 - 2.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 2.5 การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - 2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 2.8 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุนิเทศประสพของหลักสูตรที่ต้องการนั้น ซึ่งต้องอยู่ภายใต้กระบวนการบริหารงาน ตามขอบข่ายงานมี 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไป โดยมีงานบริหารวิชาการ

เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็วโดยมีนักการศึกษาให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

วรานนท์ กระสินรัมย์ (2549 : 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

นุกูล เวศสุวรรณ (2550 : 20) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งหมด เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551 : 148) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ งานที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้และให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพราะวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องใช้เวลาในการบริหารให้มากกว่างานอื่น ๆ

อุทัย บุญประเสริฐ (2546 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา และมีหลักสูตรซึ่งเป็น

ส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

สมิธ และคณะ (Smith et al. 1961 : 170 ; อ้างถึงใน พิชัย เสงี่ยมจิตต์. 2542 : 5) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบ โดยจำแนกปริมาณงานของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. การบริหารงานบริหารบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุดของการบริหารงานในสถานศึกษา และเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาช่วยสนับสนุนงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น งานวิชาการมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนมีความรู้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตของในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

หลักการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญการจะบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีหลักและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว

รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้ง วัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 7 – 8) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารวิชาการประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ

1. การวางแผนพัฒนา หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ เป็นพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหา อุปสรรค ความต้องการที่จะพัฒนา และกำลังงบประมาณ ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์ และแผนงาน/โครงการ
2. การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย การจัดองค์กร หรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน การสั่งการหรือมอบหมายงาน การควบคุมงานการติดตามกำกับ การประสานงาน และการนิเทศงาน
3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน ประกอบด้วย การประเมินระหว่างการดำเนินงาน การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน และการรายงาน

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2546 : 9) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิต และกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากร และผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ในระดับสากล มากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนา มาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการโดยมี เป้าหมายนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-E) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

- 3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไป ตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวังไว้ ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่ควบคุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 33) กล่าวถึงหลักการการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
2. มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร การกำหนดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และความสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการบริหารวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติบรรลุสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารต้องใช้หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานเต็มความสามารถ สร้างความรู้สึที่ดี และการสร้างความศรัทธาต่องานเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

ในศาสตร์ของกระบวนการบริหารเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งนั้นหมายถึง ภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาต้องได้รับการจัดการที่ดี ทำอย่างไรถึงจะทำให้โรงเรียนหรือสถานศึกษามีคุณภาพได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องรอบรู้ในศาสตร์และศิลป์ของการบริหาร ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการทฤษฎีการบริหาร นั้นหมายถึงการใช้เทคนิควิธีการหรือกระบวนการทำงานที่เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยทุกฝ่ายได้รับความพึงพอใจในการทำงาน และงานนั้นมีประสิทธิภาพ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 1-2) กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัด โปรแกรม การศึกษา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานได้ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. หลักการแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคันเรียนเกินเวลา และเรียนช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้ คือ นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณธรรมและการจัดการได้ รุจิร ภู่อาระ (2546 : 6-7) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการบริหารงานวิชาการไว้ว่า กิจกรรมการบริหารงานวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตร และนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกรม เช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น การเรียนการสอนกรณีพิเศษ และการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ถ้าพึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้ชี้หน้าได้ในทุกเรื่อง การบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพ และปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 32) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนา ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 163) ได้กล่าวว่า การบริหาร วิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา การจะ ตรวจสอบว่าสถานศึกษาใดให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการสามารถดูได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน
2. สถานศึกษามีวิสัยทัศน์ และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน
3. ครูมีความตระหนักและร่วมกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง
4. ครูสามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยม
5. ครูสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดต่าง ๆ สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความตระหนักและร่วมกันพัฒนางาน วิชาการอย่างจริงจัง พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายของเนื้อหาและหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่างลึกซึ้ง ในขอบข่ายของวิชาการ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 15) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหาร และการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการบริหารวิชาการ ไว้ 8 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของชาติ ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างคนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในเวทีโลก ไม่ว่าจะหลักสูตรใดก็ตาม หากนำไปใช้แล้วพบว่า มีข้อจำกัดบางประการก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หลังการนำไปใช้ระยะหนึ่ง พบว่า มีปัญหาบางประการ เช่น ด้านตัวชี้วัดหรือคุณลักษณะความรู้ความสามารถของผู้เรียนภายหลังจากเรียนจบแต่ละช่วงชั้นแล้วยังขาดความชัดเจน อีกทั้งครูผู้สอน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้ ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตร และนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทักษะกระบวนการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนด วิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นข้อกำหนดและแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยในพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเรื่องหลักสูตรไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ให้ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม และประเทศชาติ (มาตรา 27) มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เป็นแผนหรือแนวทางหรือ ข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์

ที่ก่อให้เกิดการ เรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วย ตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ใน โรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

สุชาดา วัชวุฒิ (2546 : 25) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางกำหนด และพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ตอบสนองความต้องการความถนัด ความสนใจ ตลอดจนจัดให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

สรรรค์ วรอินทร์ และทิพวัลย์ คำคง (2546 : 17) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผลของการกระจายอำนาจทางการศึกษา ทำให้โรงเรียนมีอิสระในตนเองที่จะกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น รัฐจะกำหนดหลักสูตรแกนกลาง เป้าหมายการเรียนรู้ของกลุ่มวิชาต่าง ๆ และกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้เท่านั้น โรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของตนเองทั้งหมด ตามองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เอกสาร หลักสูตร คือ ตำราเรียน คู่มือ เอกสารการวัดและประเมินผล ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาจึง แตกต่างกันไป ตามความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นที่แต่ละ โรงเรียนตั้งอยู่

สุมิตร คุณากร (2548 : 40) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน ไม่ว่าจะป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กูด (Good. 1974 : 8-10 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 43) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก ๆ

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ ค่านิยม พัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนก้าวหน้า

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัดและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

ไว้ดังนี้ สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีหน้าที่จัดการศึกษาและเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้สำหรับผู้เรียน ชุมชนและสังคม จึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมนั้น ๆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 27 จึงได้กำหนดให้สถานศึกษามีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลางและให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่ง เรียกว่า “หลักสูตรสถานศึกษา” จากการวิเคราะห์เอกสารของกรมวิชาการ พอสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร และส่งเสริมให้ ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น มีความมั่นใจ มีกำลังใจในการเรียนรู้และเป็นบุคคล ที่เรียนรู้ได้ตลอดเวลา
2. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรและควมมีอิสระของผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระ เข้าใจในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาคมีความตระหนักรู้ เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก
3. เพื่อนำสภาพต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น เอกลักษณะของชุมชน สังคมศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ หรือรายวิชาได้ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน โดยความร่วมมือของ ทุกคนใน โรงเรียนและชุมชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การ ออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
4. เพื่อให้มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและชุมชน มาใช้อย่างคุ้มค่า เต็มตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 7-8) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มี ศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงมีจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
 2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
 3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีปรับวิถีคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
 4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
 5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกที่ดี
 6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
 7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทยเป็นพลเมืองดี ยึดมั่น ในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญา ไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม
- กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตร สถานศึกษาดังนี้คือ

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุขเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลมีโอกาใช้ข้อมูล สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น สร้าง ความมั่นใจและให้กำลังใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้
2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและ วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตนและ นอกจากนี้ควรพัฒนาหลักคุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความ เสมอภาค มีความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลง ร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง มวลประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน ซึ่งประกอบด้วย ความมุ่งหมายของการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาและมี คุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ที่ชี้ให้เห็น ถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศ หรือกล่าวอีกในหนึ่งได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน ที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด เพื่ออะไร

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นข้อกำหนด และแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้มีลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคม คาดหวังไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2546 : 9) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรต่อการเรียนการสอนว่า หลักสูตรเป็นสิ่งชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเปรียบเสมือน แผนที่เดินเรือซึ่งบอกให้กัปตันหรือครูผู้สอนรู้ว่าจะต้องตั้งเข็มทิศไปทางใดหรือจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไร และระหว่างทางที่ไปจะต้องทำ อะไรบ้างเป็นต้นว่าต้องใช้สื่อหรือ อุปกรณ์ช่วย หรือต้องมีการตรวจสอบประเมินผล หรือต้องปรับปรุงวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการเรียนการสอนนั้นตัวผู้เรียนเองก็จำเป็นต้องทราบล่วงหน้าว่า จะได้เรียนรู้อะไร และจะได้รับผลอย่างไร นอกจากนี้ต้องเตรียมการอย่างไร จึงจะสามารถเรียนรู้และได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การที่การเรียนการสอนจะบรรลุผลได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีสิ่งที่จะช่วยกำหนดแนวทาง เพื่อให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันและสิ่งดังกล่าวนี้ก็คือ หลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 6) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ ประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ คนประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้ มีคุณภาพและมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศอย่างเต็มที่

สมนึก ชาตุทอง (2549 : 5) ยังได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรไว้ในหนังสือ เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นโครงการแผนปฏิบัติงานข้อกำหนดหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพและได้ควบคุมดูแลติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย

2. หลักสูตรสามารถพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวังเพราะหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม และเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. หลักสูตรทำให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเองและพัฒนาได้เต็มศักยภาพและ วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง

4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนใน สถานบันการศึกษาระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาของรัฐบาลด้วย

5. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็น เครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษา โดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มี ประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง

รียาพร วงศ์อรุตรโรจน์ (2553 : 34) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรมีดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
2. งานด้านหลักสูตร ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย
3. หลักสูตรเปรียบเหมือนแบบแปลน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร

บอกไว้ว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไร จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร จัด เตรียมการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อช่วยในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผน ยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

บุญเลี้ยง ทมทอง (2553 : 12) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและ ระดับใดก็ดีจะขาดหลักสูตรเสียมิได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับ ประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้าง ความเจริญเติบโตให้ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคต ว่าจะเป็นอย่างไร

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรทำเป็น เครื่องชี้แนวทางในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ เมื่อการศึกษามีคุณภาพ แล้วย่อมส่งผลให้คนในประเทศเจริญก้าวหน้าและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

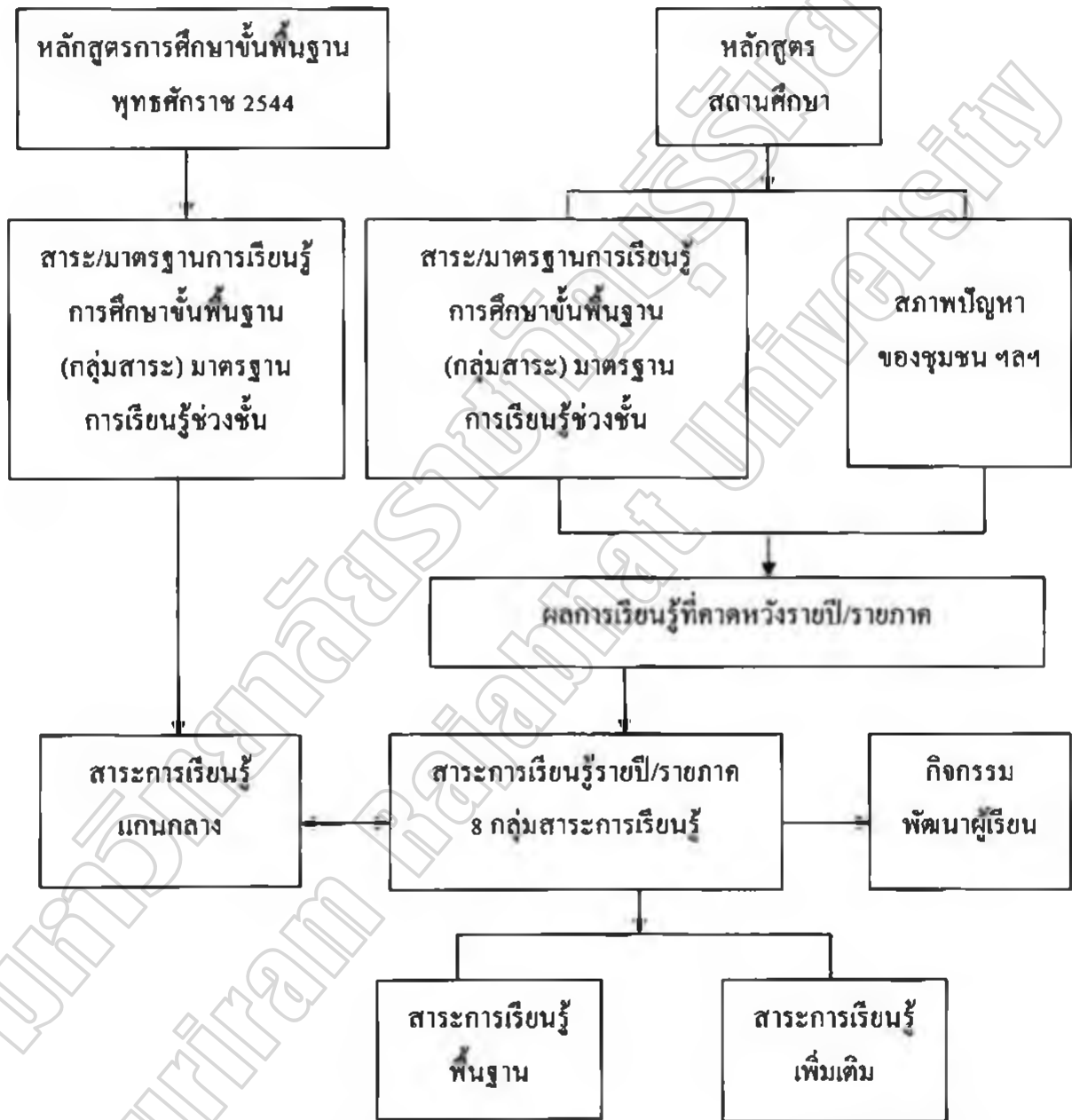
แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกคำสั่งที่ สพฐ. 293/2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4-8) ตั้ง ณ วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2546 : 2) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษา จึงประกอบด้วยการเรียนรู้และประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง วางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปี หรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละปีหรือภาค และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 26-27) กล่าวถึงหลักสูตรสถานศึกษาว่า เมื่อสถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเกิดจากการที่สถานศึกษานำสภาพต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาจุดเด่น/เอกลักษณ์ ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หรือรายวิชาได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียนและชุมชน ร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากข้อมูลของสถานศึกษาและชุมชนสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีภาวะระดม

ทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและของชุมชนมาใช้อย่างคุ้มค่า และใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ตาม
 แผนภูมิการเชื่อมโยงระหว่างสาระการเรียนรู้แกนกลางกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 ดังภาพประกอบ 2.1 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 27)

ภาพประกอบ 2.1 การเชื่อมโยงของสาระการเรียนรู้แกนกลางกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถนำสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ส่วนกลางจัดทำเป็นแนวทางไว้ มาพิจารณาเทียบเคียง และตรวจสอบกับสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำไว้ หรือปรับใช้ได้ ตามความเหมาะสม

กรมวิชาการ (2551 : 28-43) กำหนดไว้ว่า การจัดหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอันประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวล และประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่นักเรียนต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปี หรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

2. สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น องค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้งสองประการนี้ให้แนวทางที่สำคัญ ซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรภายในบริบทและแนวทางดังนี้

2.1 สถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสุข และความเพลิดเพลิน ในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นวิธีการสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างอิสระและร่วมใจกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยี สื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2.2 หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกแหว่งถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตนความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ว่ามีอิทธิพลต่อด้านบุคคลและสังคมหลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน และช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขั้น มีความเสมอภาค ควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้ริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระ

3. สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนและการประเมินกระบวนการสอนของตนเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้ เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรดังนี้

3.1 กำหนดวิสัยทัศน์ สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่าโลกและสังคมรอบๆ จะเปลี่ยนแปลงอย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไรจึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ ซึ่งได้มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐ ในชุมชนร่วมกันกำหนดคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียน ที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษา พร้อมด้วย เป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ การติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงานแจ้งสาธารณชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติที่กำหนดไว้

3.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้นให้เป็นรายปีหรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคนได้นำไปออกแบบการเรียนการสอน การบูรณาการ โครงการร่วม เวลาเรียน การมอบหมายงาน/โครงการ เพิ่มสะสมผลงานหรือการบ้าน ที่มีการวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

3.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระต่างๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์และกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นรายปีหรือรายภาค ทั้งนี้ต้องพยายามกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณาการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งการพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และสามารถกำหนดในลักษณะผสมผสานบูรณาการการจัดเก็บชุดการเรียนแบบยืดหยุ่นหัวข้อเรื่องหรือจัดเป็น โครงการได้

3.4 การออกแบบการเรียนการสอน จากสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายให้ผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้บ้าง

3.5 การกำหนดเวลาเรียนและการกำหนดหน่วยกิตในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีนั้น สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการสอนที่ยืดหยุ่นหัวข้อเรื่องจากกลุ่มสาระการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์ หรือสังคมศึกษา เป็นหลักตามความเหมาะสมของท้องถิ่น บูรณาการการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มสาระต่าง ๆ เข้ากับหัวข้อเรื่องที่เรียนอย่างสมดุล

3.6 สำหรับแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีบรรลุตามที่คาดหวัง จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

3.6.1 การจัดทำสาระของหลักสูตร

3.6.1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์มาจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยระบุดังความรู้ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคเรียน

3.6.1.2 กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในข้อ 3.6.1.1 ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและของชุมชน

3.6.1.3 กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้น

3.6.1.4 จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ตามข้อ 1) 2) และ 3) มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลา จำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

3.6.1.5 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาคของทุกรายวิชา ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการ ทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

3.6.1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา รายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำกำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

3.6.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.6.2.1 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ โครงการ องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

3.6.2.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

3.6.2.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

3.6.2.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการต่างๆ เพื่อฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

3.6.2.5 การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

3.6.3 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม โดยสามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ หรือความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดให้มีการวัด และประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัยเพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี/รายภาค นอกจากนี้ในแต่ละช่วงชั้นสถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน สถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยแนวทางการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

3.6.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบ และ

วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนา และรายงานผลการเรียนรู้ และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เป็นผลงานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะบุคคลในสังคม และชุมชนที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด และพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ตามความต้องการ ความถนัด ตลอดจนจัดให้เหมาะสมกับวัย ตามความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และการศึกษาของโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาคือการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรที่ดีควรต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการค้นพบความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ในขณะที่เดียวกัน ความรู้เก่า ๆ บางอย่างได้รับการพิสูจน์ว่าผิดหรือไม่เหมาะสม ความรู้ใหม่จึงเข้ามาแทนความรู้เก่า เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ของสังคม ในยุคปัจจุบัน หลักสูตรมีลักษณะคล้ายกับสิ่งมีชีวิตจะต้องมีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจึงควรศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่จะเป็นกรอบความคิดในการพัฒนาหลักสูตร ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล และคณะ (2545 : 27) ได้กล่าวว่า การบริหาร หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบนั่นเอง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2546 : 2) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงลำดับขั้นของมวลประชากรที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ใน โรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษา จึงประกอบด้วย การเรียนรู้และประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง วางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปี หรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในแต่ละปีหรือภาค และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 26-27) กล่าวถึงหลักสูตรสถานศึกษาว่า เมื่อสถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเกิดจากการที่สถานศึกษานำสภาพต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น/เอกลักษณ์ ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หรือรายวิชาได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียนและชุมชน ร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากข้อมูล ของสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มีการระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและของชุมชนมาใช้อย่างคุ้มค่า และใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ สถานศึกษาสามารถนำสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ส่วนกลางจัดทำเป็นแนวทางไว้มาพิจารณาที่ขบเถียง และตรวจสอบกับสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำไว้ หรือปรับใช้ได้ ตามความเหมาะสม

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เป็นผลงานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะบุคคลในสังคม และชุมชนที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด และพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ตามความต้องการ ความถนัด ตลอดจนจัดให้เหมาะสมกับวัย ตามความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

การพัฒนาหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น แม้จะแตกต่างกันออกไปในการให้ความสำคัญกับรายละเอียดปลีกย่อย แต่ถ้าพิจารณาในหลักการใหญ่ ๆ แล้ว ทำให้เห็นได้ว่า ยังคงอยู่บนพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้นั้นควรประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 4 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 5 - 6) คือ

1. การเตรียมการในการใช้หลักสูตร ซึ่งหมายถึงการเตรียมการด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ วิธีการ สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมหลักสูตร และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสม ก้ำความรู้ความสามารถของครู และเหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

2. การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียน การสอน

3. การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพื่อตัดสินใจว่าจะปรับปรุงพัฒนาใช้ต่อไป หรือยกเลิกการใช้ไปโดยสิ้นเชิง

4. การปรับปรุง หรือการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำขึ้นใหม่ หรือการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 34) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่ามีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

5. นิเทศการใช้หลักสูตร

6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 31) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

1.1 จัดให้มีงานวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับ โรงเรียนอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา คณิตฯ นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการและการศึกษาทางเลือก

1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และ โลก

1.6 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

3. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ถือว่าหลักสูตรเป็นหัวใจในการจัดการศึกษา เพราะการศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ การบริหาร ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจึงต้องเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้หลักสูตรบังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้กล่าวคือ นอกจากจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง ของหลักสูตรอย่างดีแล้ว จะต้องสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จด้วย และจะต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร สามารถแนะนำช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติกิจกรรมทางการเรียนการสอน ให้มีการประชุมทางวิชาการเพื่อระดมความคิดสร้างสรรค์ และปัญหาาร่วมกัน จัดให้มีเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร จัดหาวัสดุสื่อการเรียน

การสอน เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และรวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู เพื่อให้มีกำลังใจในการปฏิบัติการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ต้องมาความหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 8-9) กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ไว้ใน หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนและแหล่งวิชาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สิ่งที่สถานศึกษาดำเนินให้ความสำคัญเป็นพิเศษก็คือการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ มีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาดังนี้

วิทยากร เขียงกุล (2546 : 32 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552 : 120-121) ได้ให้ความหมายของการเรียน ไว้ดังนี้

1. Education หมายถึง การศึกษาที่เป็นกระบวนการซึ่งจัดให้มนุษย์ได้รับการสอน ทำให้เขาได้รับความเชื่อ ความรู้ อารมณ์ และค่านิยม
2. I.cam หมายถึง การเรียนรู้ การแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ความเข้าใจ
3. Learning Process หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ความรู้ความคิด และทักษะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ด้วยการฟัง ได้ตอบ อ่านคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ฝึกฝน ค้นคว้าวิจัย
4. Study หมายถึง การศึกษาที่เป็นการใช้สมอง ความคิดใคร่ครวญ วิเคราะห์ โดยใช้จิตใจอย่างสูงในการให้ได้มาซึ่งความรู้

ส่วนความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เป็นบทบาทหลักของครู อาจารย์ นั้นมีผู้ให้ความหมายดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 16 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 123) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีความหมายหลายอย่าง เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง

1. การถ่ายทอดความรู้
2. การฝึกให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. การจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
4. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
5. การสร้างหรือจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
6. การแนะแนวทางแก่ผู้เรียนเพื่อให้ศึกษาหาความรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 18-16) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีคำที่ใช้บ่อย 2 คำ ได้แก่

1. การเรียนรู้ (Teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน
2. การเรียนการสอน (Instruction) มีความหมายกว้างกว่าการสอน ซึ่ง หมายรวมถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น

จากความหมาย สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ครูใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ในการถ่ายทอดความรู้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ การแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ เป็นต้น โดยการนำหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือกำกับการสอนของครู ณาจารย์ เป็นเทคนิควิธีหนึ่งทางการศึกษาที่จะเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดหมายของการศึกษา

การดำเนินการด้านการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการและการดำเนินการด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดี ก็ด้วยการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญ ที่ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 151-161) ได้กล่าวถึงการดำเนินการด้านการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การจัดประมวลการสอน
2. การจัดแผนการสอน
3. การจัดตารางสอน
4. การจัดชั้นเรียน
5. การจัดครูอาจารย์เข้าสอน
6. การสอนซ่อมเสริม
7. การเลือกตำราเรียน
8. คู่มือครูในงานวิชาการ
9. การจัดทำคู่มือให้นักเรียนนักศึกษา
10. การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 39-78) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

สาระสำคัญของการดำเนินการด้านกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญของบุคคลที่จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรม ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 20-21) ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ และบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่าง ๆ ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ออกแบบและการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

บทบาทของผู้สอน

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง รุจิร ภู่อสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 68 - 69) ได้กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริม เป็นอีกวิธีหนึ่งในการแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ที่ครูจัดให้สำหรับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ซึ่งวิธีการสอนซ่อมเสริมอาจทำได้หลายวิธี คือ การสอนแบบตัวต่อตัว การสอนแบบกลุ่มย่อย นักเรียนเก่งสอนนักเรียนอ่อน สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูป ให้ทำแบบฝึกหัด เรียนด้วยตนเอง ให้ทำกิจกรรมเพิ่มเติม และการเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

บทบาทของผู้เรียน

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

2. เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

3. ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ประสบผลสำเร็จ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย และขึ้นอยู่กับสภาพโอกาสและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ว่าสามารถเอื้อหรือพร้อมที่จะนำวิธีการหรือจัดรูปแบบในการจัดการมาดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพกับตัวผู้เรียนอย่างสูงสุด และที่สำคัญคือการจัดการกระบวนการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงตัวบุคลากรด้วย ซึ่งการบริหารการเรียนการสอนมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการผลิต การจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาการเรียนรู้ออกจากประสบการณ์จริง การปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของของกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยายและสิ่งแวดลอม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูให้กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยามิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และกระบวนการเรียนการสอนเป็นหลักสำคัญในการที่จะส่งผลให้หลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างดียิ่ง

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ และให้ผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรมีการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการที่แสดงผลการเรียนการสอนของผู้เรียนว่าเป็นไปตามผลการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรเพียงใด ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้สอนในการใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนและการสอนในโอกาสต่อไป ตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 26) ได้ให้คำนิยามของการวัดผล และการประเมินไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบ ครอบคลุมถึงจุดหมายที่ตั้งไว้นั้นคือ ประเมินว่ากิจกรรมที่กระทำทั้งหลายเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด บางกรณีจึงต้องใช้ปริมาณจากการวัดมาพิจารณาตัดสินด้วยคุณธรรมแล้วลงข้อสรุป

ภัทรา นิคมานนท์ (2540 : 26 ; อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 172) ได้กล่าวถึงการวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุป ตัดสิน ประเมินค่าหรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ภารดี อนันต์นาวิ (2552 : 282-283) ได้กล่าวถึง การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริม ให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน
4. จัดให้การเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นสถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สมนึก ภัททิยธนี (2553 : 102) ได้ให้ความหมายของการวัดและการประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างหนึ่ง อย่างไม่

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นแบบอย่าง ครอบคลุม โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ครูจัดทำ แผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ ประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน เพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น และพัฒนาเครื่องมือ วัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวัดผลประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอีกทั้งยังมีประโยชน์ในการตรวจสอบคุณภาพ การสอนของครู จึงนับว่ามีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จากการศึกษาได้มี ผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนดังนี้

พิชิต ฤทธิจรรยา (2548 : 48) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินผลที่สำคัญ คือ มุ่งนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลจากการประเมินจะคุ้มค่ามากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับผู้เกี่ยวข้องจะนำไปใช้กับใคร ในกิจการใด และอย่างไรซึ่งในที่นี้จะพิจารณา ประโยชน์ของการประเมินดังนี้

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1. ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากผลการ ประเมินความสามารถของตนเอง
2. ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะรักษามาตรฐานไว้และช่วยให้ผล การเรียนดีขึ้นตามลำดับ
3. ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งทำให้ ผู้เรียนต้องอ่านหนังสือทบทวนเนื้อหา มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทำให้เกิดการเรียนรู้อีกเพิ่มขึ้น
4. ทำให้ทราบจุดมุ่งหมายในการเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะก่อนสอนครูจะแจ้ง จุดประสงค์ที่จะประเมินให้ทราบ

ประโยชน์ต่อครู

1. ทำให้ครูได้ทราบผลการเรียนของผู้เรียนว่าเก่ง-อ่อนเพียงใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ

2. ทำให้ครูทราบผลการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนว่า มีผู้เรียนผ่านจุดประสงค์อย่างน้อยเพียงใด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเพียงใดเทคนิควิธีสอนที่ครูใช้เหมาะสมเพียงใด อันจะนำไปสู่การปรับปรุงตนเองของครู

3. ผลการประเมินจะทำให้ครูใช้เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น

4. ช่วยให้ครูได้ตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบว่ามีความยากง่ายเพียงใด มีค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงเพียงใด

ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

1. ทำให้ทราบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น มาตรฐานความสามารถของผู้เรียน มาตรฐานความสามารถของครู เป็นต้น

2. ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ผู้ปกครองและประชาชนได้ทราบ

3. ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา พัฒนา และดำเนินงานบริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

1. ทำให้ทราบความสามารถ หรือสมรรถภาพในการเรียนของบุตรหลาน

2. ช่วยทำให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจบุตรหลานได้ดียิ่งขึ้น

3. เป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครองในการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงาน หรือการศึกษาต่อของบุตรหลาน

ประโยชน์ต่อการแนะนำ

1. ใช้เป็นข้อมูลในการให้คำปรึกษา แนะนำ ผู้เรียนทั้งในด้านการเลือกอาชีพ การศึกษาต่อและปัญหาส่วนตัว

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับโรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์หรือแนะนำโรงเรียน
ประโยชน์ต่อการวิจัย

1. เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยได้

2. ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยต่อไปได้

สมนึก ภัททิยธนี (2553 : 45) กล่าวว่า กระบวนการวัดผลการศึกษาดังกล่าว

งบประมาณเวลา แรงกาย และพลังความคิดทั้งในส่วนของครูผู้สอน และนักเรียนในฐานะผู้ถูกวัด

ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการดำเนินงานจะคุ้มค่าเพียงใด เป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึง ประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีดังนี้

ประโยชน์ต่อนักเรียน

1. ช่วยให้นักเรียนได้ทราบว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ เค้น-ค้อยเพียงใด มีความสามารถอยู่ในระดับใด และหากมีข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไข
2. ช่วยให้นักเรียนเห็นความสามารถและความถนัดของตนเอง ทำให้เข้าใจตนเองยิ่งขึ้น

3. ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและเข้าใจบทเรียนเพิ่มขึ้น

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. เป็นข้อมูลให้ครูได้เตรียมการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนในด้านต่าง ๆ ละเอียดยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ครูสามารถรายงานผลการศึกษาให้นักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ฝ่ายแนะแนวและสถาบันการศึกษาที่นักเรียนจะไปเรียนต่อทราบ

ประโยชน์ต่อฝ่ายแนะแนว

1. ฝ่ายแนะแนวจะนำผลการเรียนไปประกอบการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียน
2. ช่วยให้ฝ่ายแนะแนวแนะนำการเรียน หรือแนะแนวอาชีพได้ถูกต้อง
3. ช่วยให้ฝ่ายแนะแนว เสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนต่อผู้บริหาร

ประโยชน์ต่อฝ่ายบริหาร

1. ช่วยในการวางแผนการเรียนการสอน และการบริหาร โรงเรียนให้ถูกต้องยิ่งขึ้น เช่น การจัดครูเข้าชั้น การส่งเสริมการสอนเด็กเรียนช้า การจัดการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น
2. ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การเลื่อนชั้น การรับนักเรียนเข้าใหม่ การจัดชั้นเรียน และแนวทางการใช้หลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 166-167) ได้กล่าวถึงประโยชน์การวัดผลและประเมินผลดังนี้คือ

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์ทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไรและจะได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่าประสบปัญหาอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร

4. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น ผลการเรียนการศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร เป็นแนวทางในการทำงานและศึกษาต่อ

5. เป็นหลักฐานด้านการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการรับนักศึกษา ผลการเรียนรู้ และการสำเร็จตามหลักสูตร

6. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในด้านผลการเรียน และการสำเร็จ การเรียนของนักเรียนนักศึกษา

สรุปได้ว่า สรุปการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในทุก ๆ ฝ่าย กล่าวคือ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง รวมถึงพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

สาระสำคัญของ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 23-28) ได้กำหนดการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ ไว้ในหลักสูตรดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดง พัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิค การประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน / ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเอง หรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วม ประเมิน ในกรณีที่ไม่ว่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการ ตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการ โดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้ารับการประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป

กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา ด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและ สังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของ สถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และประสบความสำเร็จในการเรียน สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำ ระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตาม หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คติวิเคราะห์และ เขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ท และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนา ผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละ ภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่ น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาสถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียน หรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นั้น ในระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นั้น ในระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษา เป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

2.1.1 ผู้เรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลา เรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2.2.2 ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่าน เกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การ ประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.1 ผู้เรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็น รายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.2 ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิต ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดย เป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต

2.2.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่าน เกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การ ประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้าย สถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับ การศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบ

โอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบัน ศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนภาคเรียนแรก หรือ ต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/ จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตาม ประกาศ หรือ แนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนการศึกษา เป็นกระบวนการบ่งชี้คุณภาพของงานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยการอาศัยเครื่องมือในการค้นหา ตรวจสอบ สังเคราะห์ ผลงานตามวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ

4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตาม กฎหมาย และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในเป็นประจำทุกปี และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษา ให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 28-30) หมวด 6 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เพื่อเตรียมการรับการประกันคุณภาพจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งจะประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคมและ สาธารณชน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2548 : ก) ได้จัดทำโปสเตอร์เผยแพร่ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาคือ การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง และผู้รับบริการ โดยอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 1) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน มีจุดหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เกิดแก่ผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีการทำงานเป็นทีมระบบครบวงจรและทำงานอย่างต่อเนื่อง

โอ๊กแลนด์ (Oakland. 1993 : 15-16) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง เป็นกิจกรรมที่มีระบบการวางแผนการจัดการคุณภาพที่จัดดำเนินงานทั้งการพัฒนา ระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพงานทำให้เกิดความมั่นใจทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคว่า กระบวนการเหล่านี้มีคุณภาพทุกขั้นตอน

ไครเยอร์ (Cryer. 1993 : 78) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ แผนงานและปฏิบัติการทั้งหลายที่เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การให้การศึกษาจะสนองตอบต่อคุณภาพที่กำหนด เมื่อประมวลมุมมองจากต่างสถานการณ์กำหนดกิจกรรมและกระบวนการให้ เป็นไป เพื่อบรรลุถึงการสร้างปัญญา (Intellect) ความเชี่ยวชาญ (Professionalization) และการมี จรรยาบรรณ (Code of Ethic) การประกันคุณภาพการศึกษา จึงหมายถึง การปฏิบัติการทั้งหลายที่มี แผนและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การให้การศึกษาจะได้คุณภาพตามปรัชญาที่กำหนด

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนอย่างมีคุณภาพเป็นระบบมีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จนสร้างความมั่นใจให้กับสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาอบรมที่ โรงเรียนว่า การจัดการศึกษาของ โรงเรียนมีคุณภาพ เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้ว จะเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติดี มีคุณธรรม มีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับความคาดหวังของพ่อแม่ผู้ปกครองชุมชนสังคมและประเทศชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และผู้เรียนมีคุณภาพ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดกระบวนการในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพเป็นการสร้างความมั่นใจ โดยการมีมาตรการป้องกันไม่ให้ความผิดพลาดเกิดขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ ขั้นตอนการออกแบบ และขั้นตอนดำเนินงานจนถึงขั้นที่ได้ผลผลิต ออกมานอกจากนั้นก็จะมีผลการประเมินในทุกขั้นตอน มาใช้เพื่อการวางแผน ออกแบบ และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 26) ได้กล่าวถึงแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้มีการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

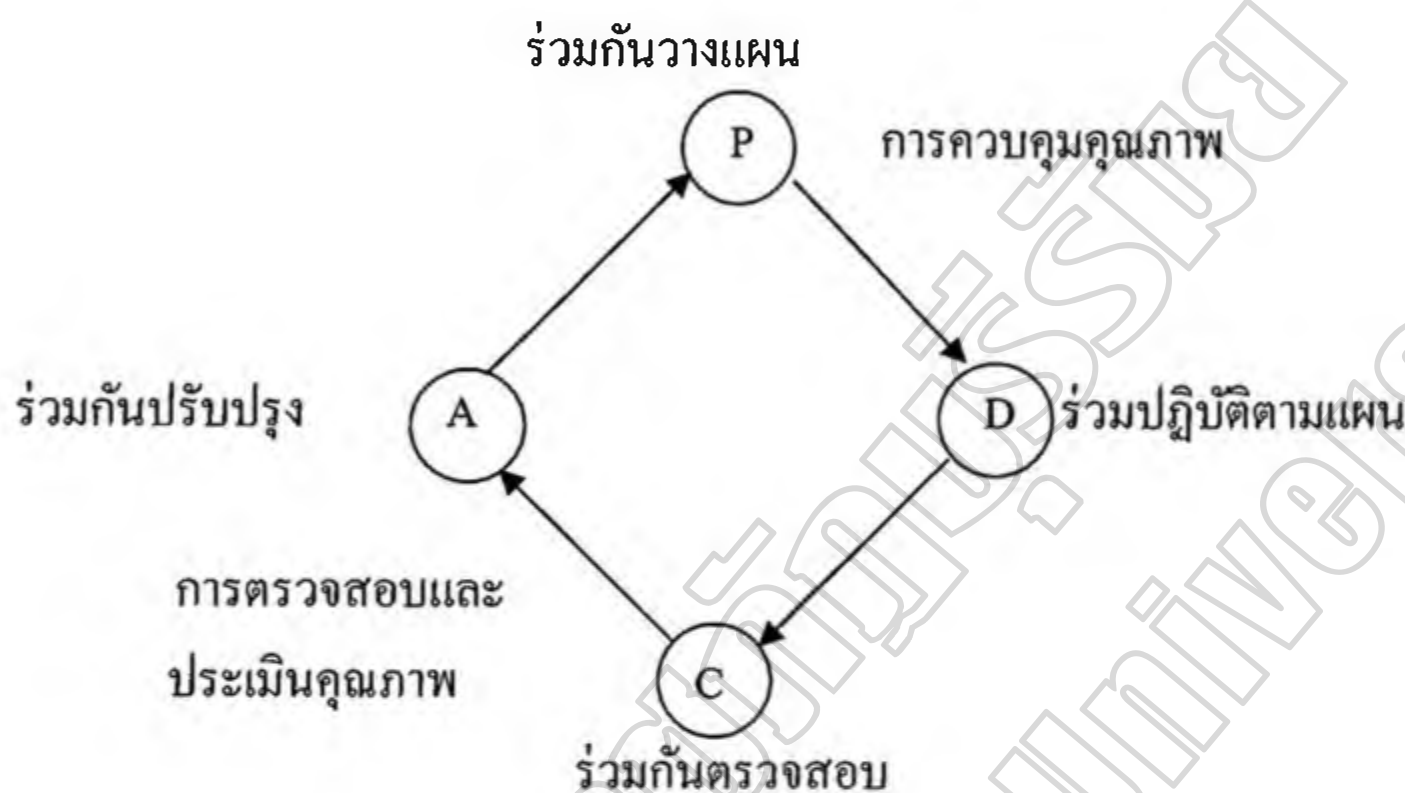
1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์การมหาชน

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2546 : 129) ได้กล่าวถึงแนวคิดตามหลักการบริหารว่า ตามหลักการของการบริหารเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพ สำหรับการศึกษานั้นไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงินแต่ผลที่ได้เป็นตัวคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาก็สามารถนำแนวคิดกระบวนการมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนาคน ก็เหมือนกับการสร้างบ้านเพียงแต่การสร้างบ้านต้องใช้สถาปนิก ซึ่งบุคคลภายนอกมาดำเนินการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง และต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด และต้องการมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร องค์กรชุมชน ผู้ปกครองให้ชัดเจนว่า การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ ก็ต้องช่วยกันคิด ช่วยการวางแผน (Plan) ช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นตลอดเวลาโดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพประกอบด้วยการควบคุมตรวจสอบ และหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย ดังภาพประกอบ 2.2 (สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2546 : 46)

ภาพประกอบ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบประกันคุณภาพ

จากภาพประกอบข้างต้นการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ ก็คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพคือ การที่สถานศึกษา ร่วมกันวางแผนงาน และการดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาและร่วมกันตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา ร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ซอลลิส (Sallis. 2002 : 38) กล่าวว่า การที่จะกำหนดความหมายในเรื่องคุณภาพ จำเป็นจะต้องทำความเข้าใจถึง ความแตกต่างระหว่างแนวคิดที่สำคัญ เกี่ยวกับคุณภาพ 3 แนวคิด คือ การควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการบริหารจัดการทั้งระบบ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการของการทำให้คุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ โดยมีการกำหนดคุณภาพ และการตรวจสอบเป็นกระบวนการพื้นฐานที่สำคัญ
2. การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) มีความแตกต่างจากการควบคุมคุณภาพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อน และมีอยู่ตลอดเวลาในกระบวนการของการประกันคุณภาพ จะมีความตระหนัก ที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในผลผลิต ให้ความสำคัญในผลผลิต หรือการกระทำในสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มดำเนินการและตลอดระยะเวลาในการดำเนินการ
3. การบริหารจัดการทั้งระบบ (Total Quality Management) เป็นการรวมเอา

การประกันคุณภาพและส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันแล้วพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป การบริหารจัดการทั้งระบบเป็นวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์คุณภาพตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการรับรองว่า โรงเรียนได้มีระบบการบริหารจัดการ ที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีมาตรฐานซึ่งนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการ โดยอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานกำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา โรงเรียนจะต้องแสดงภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผลผลิตต้องตอบสนองต่อลูกค้าและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการ โรงเรียน โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อมาตรฐานที่กำหนดซึ่งรวมทั้งมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยเมื่อได้มีการจัดการศึกษาจนนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ก็จะมีกำหนดมาตรฐานให้สูงขึ้น และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาได้มีหน่วยงานและนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน (2545 : 12) กล่าวถึงประเด็นของความสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาต้องนำระบบประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามาในสถานศึกษา 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมาย ของคำว่า Development และ Improvement

ประการที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานได้จริง

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2556 : 1-3) ได้ชี้แจงถึงประเด็นสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาต้องนำการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามาเป็นพันธกิจหนึ่ง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก มีเหตุผล 3 ประการดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางสังคม ทำให้เกิดการแข่งขันสูง ดังนั้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถและศักยภาพในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพออันเป็น

การสนองนโยบายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พุทธศักราช 2535 และแผนพัฒนาการศึกษา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งให้ความสำคัญต่อคุณภาพ การศึกษา โดยกำหนดนโยบายปฏิรูปการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มี คุณภาพอย่างจริงจัง

2. ความแตกต่างด้านคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของ กรมวิชาการในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2535-2540) ในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทยมีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานเป็นที่ ยอมรับของสังคมโดยเร็ว โดยนำการประกันคุณภาพเข้ามาประสานกับขบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งสนองตามเจตนารมณ์ใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของรัฐธรรมนูญ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาศาสนาและ วัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ

3. เป็นการดำเนินการกิจตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 47-51 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2550 : 123) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ไม่ใช่การจับผิด เป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียนคุณภาพ

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงาน ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนปกติ ไม่แยกส่วนการดำเนินงาน

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมช่วยกันผลักดันให้โรงเรียนมีคุณภาพเพื่อผู้เรียน ได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ

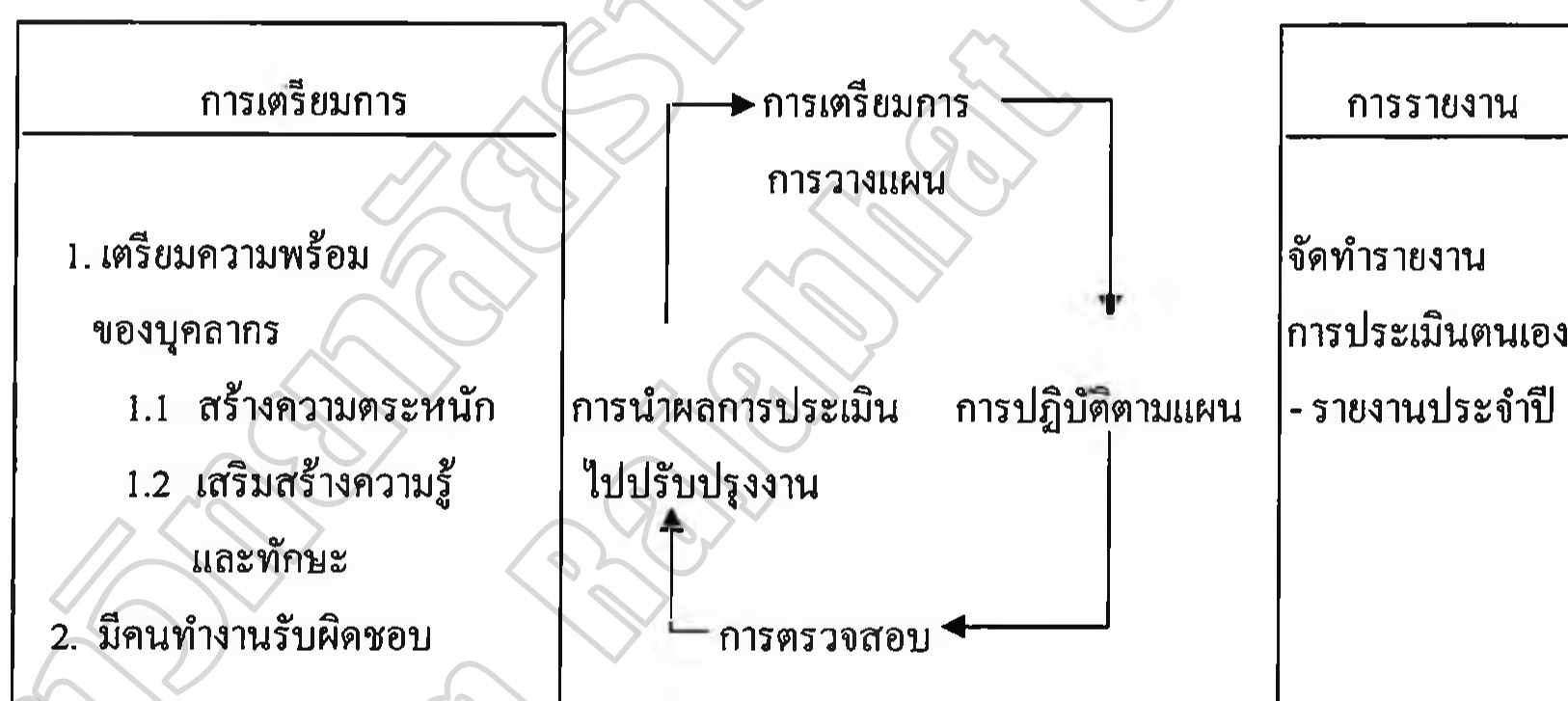
สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะว่าการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้ตอบรับกับกรอบและนโยบายการจัดการศึกษา และเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความมั่นใจและเชื่อมั่นกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด

การดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่

การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งอาจมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2550 : 124) ได้กล่าวว่าดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนและสาธารณชนมั่นใจในคุณภาพนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (หมวด 6 มาตรา 47-48) ดังนั้น การประกันคุณภาพของ โรงเรียนควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังภาพประกอบ 2.3 (สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2550 : 124)

ภาพประกอบ 2.3 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากภาพประกอบขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการก่อนการดำเนินงาน โดยเตรียมการต่อไปนี้
 - 1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนักรวมทั้งพัฒนาความรู้และทักษะการประกันคุณภาพให้แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน
 - 1.2 แต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานดูแล กระตุ้น และกำกับให้บุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการประกันคุณภาพ

ภายในโรงเรียน

2. ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เมื่อโรงเรียนได้เตรียมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การวางแผน (P) รายละเอียดของการวางแผนในการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

2.1.1 การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ

2.1.2 การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน (แผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน) ซึ่งมี
สาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย
กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ

2.2 การปฏิบัติตามแผน (D) รายละเอียดของการปฏิบัติตามแผน สถานศึกษา
ต้องดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ติดตามดูแล กำกับ
และการนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2.3 การตรวจสอบและประเมินผล (C) รายละเอียดของการตรวจสอบประเมิน
การปฏิบัติงานสถานศึกษาต้องดำเนินการในเรื่องการกำหนดกรอบการประเมิน โดยจัดหา จัดทำ
เครื่องมือประเมินที่ง่ายต่อการใช้และแปลความหมายโดยคณะครูในโรงเรียนเองดำเนินการ เก็บ
รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายและการตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพ
การประเมิน โดยให้กระบวนการเหล่านี้บูรณาการอยู่ในการดำเนินงานตามปกติ

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) การจัดทำรายงานผลการประเมิน
ตนเองหรือรายงานประจำปีหลังจากที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนและได้ดำเนินการประเมินผล
ภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นการสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
มาตรา 48 ที่มีสาระส่วนหนึ่งให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

สรุปได้ว่าการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและเพื่อ
สนองต่อความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี
2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ
การศึกษา และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มี
การกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่

กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน และดำเนินงานตามแผน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การดำเนินการประกันคุณภาพทุกชั้นตอนให้เน้นการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาคเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการในการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักเห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

4. สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีการศึกษาให้เรียบร้อยภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยให้แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงาน แจ้งให้ผู้ปกครองและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ

5. จัดเตรียมเอกสารหลักฐานและข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน และแนวทางการจัดการศึกษา ตามหลักการและจุดมุ่งหมายของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และเตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก หนึ่งครั้งในทุกรอบห้าปี ของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ คือ คุณภาพของผลผลิต แต่การที่จะได้มาซึ่งคุณภาพของผลผลิตที่ลูกค้าพอใจนั้น จะต้องมาจากคุณภาพของกระบวนการ (Process Quality) และคุณภาพของบุคลากร (Human Quality) กระบวนการที่มีคุณภาพและคนที่มีคุณภาพเท่านั้น จึงจะสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพได้ และกระบวนการที่มีคุณภาพจะต้องเป็นกระบวนการที่ครบวงจร คุณภาพของคนต้องได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้ทำงานอย่างถูกต้องมี ประสิทธิภาพ รู้วิธีทำงานที่ถูกต้อง และจะต้องพัฒนาคุณภาพของคนในลักษณะที่สร้าง บรรยากาศของการรักการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งจะทำให้มีการปรับปรุงและพัฒนา เทคโนโลยีได้ด้วยตนเองมีมูลค่าเพิ่ม อยู่ในตัว

5. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อการเรียนการสอน มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ช่วยสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังเช่น

การดี อนันต์นาวิ (2552 : 285) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ

4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 87) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางโสตทัศนูปกรณ์

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่จะช่วยในการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้

เนื่องด้วยสื่อการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนการสอนนอกเหนือจากผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้นสื่อการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและประโยชน์ ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 88-89) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของสื่อ ดังนี้

1. ประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้ที่มีต่อผู้เรียน

1.1 ช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียนให้ติดตามเนื้อหาสาระตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบ

1.2 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตรงกันตามสื่อที่นำเสนอ และสามารถจดจำและประทับใจความรู้ที่ศึกษาได้

1.3 ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างขวางแตกต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยเนื้อหาสาระมากมายสามารถเกิดความเข้าใจได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.4 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้ โดยผู้เรียนที่ยังไม่เข้าใจสามารถกลับมาศึกษาซ้ำได้

1.5 ช่วยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ในโอกาสที่มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ การเรียนการสอนร่วมกัน ทั้งระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและผู้สอนกับผู้เรียนอีกด้วย

1.6 ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์โลกกว้างทางการศึกษา

1.7 ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์โลกกว้างทางการศึกษา

1.8 ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของการศึกษาที่จะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าต่อไป

2. ประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้ที่มีต่อผู้สอน

2.1 ช่วยให้ผู้สอนเกิดความเชื่อมั่น ทั้งในเนื้อหาสาระและตนเอง เนื่องจากได้มีการเตรียมตัวมาก่อนแล้ว เท่ากับได้ทบทวนเนื้อหาสาระไปด้วย

2.2 ช่วยลดภาระในการบรรยายลงได้มาก โดยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ความเข้าใจจากสื่อ

2.3 ช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนมีความกระตือรือร้น ในการผลิตสื่อรูปแบบใหม่ ๆ ตามความเหมาะสม

2.4 ช่วยให้ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2.5 ช่วยให้ผู้สอนคนอื่น ๆ มีความตื่นตัวที่จะนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ประกอบในการสอนของตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 22) ได้กำหนดการใช้สื่อการเรียนรู้ ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้อง กับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญและมีประโยชน์ที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนุก น่าสนใจ การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล สื่อต้องตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม อีกทั้งยังต้องดัดแปลงใช้สื่อจากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน จึงควรใช้เวลาส่วนหนึ่งในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการจัดหา ผลิตสื่อ และนำสื่อไปใช้ประกอบการเรียนการสอน

6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การเรียนรู้ในโลกปัจจุบันนี้ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องเรียนรู้หรือได้รับความรู้จากครูในห้องเรียนเท่านั้น แต่สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ได้แก่ พ่อแม่ ชุมชน เพื่อน สถาบันทางศาสนา การอ่านหนังสือพิมพ์ คู่มือทัศน และทันสมัยที่สุดคือการใช้คอมพิวเตอร์และเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ซึ่งทุกคนจะได้รับความรู้ตามที่ตนเองต้องการ การเรียนรู้จึงสนุก ไม่เกิดความเครียด เพราะไม่ต้องท่องจำความรู้ เพื่อคอยตอบคำถามครูให้ได้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 กำหนด ให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้ง แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด ประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ได้ฝึกปฏิบัติหาความรู้ และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จนเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และ เกิด การใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้ที่มีความสุข เพราะได้มีโอกาสเรียนรู้ในห้องได้ไป สัมผัสและสัมพันธ์กับธรรมชาติ สังคม ชุมชน และภูมิปัญญา ท้องถิ่น เป็นการสร้างประสบการณ์ ตรงต่อการดำรงชีวิต ได้เรียนรู้ได้ค้นพบสาระความรู้ที่นอกเหนือจากหนังสือเรียน และครูก็ได้ มี โอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปกับนักเรียนด้วย เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่มีความสุข

ชูศักดิ์ วิชัญ แสนปัญญา (2546 : 43) ได้กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีการจัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่เด็กตามการปฏิรูปการเรียนรู้ และหลักสูตรใหม่ ความต้องการห้องสมุดมีมากเพราะการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรใหม่ เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทำงานเป็นกลุ่ม นำกระบวนการ การเรียนรู้ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้มากขึ้น ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ สถานศึกษาควรจัดให้มีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อให้โรงเรียนมีห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านของนักเรียนและประชาชนทั่วไปในชุมชนนั้น

2. เพื่อให้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับครู นักเรียน ได้ใช้ประโยชน์ ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น

3. เพื่อส่งเสริมลักษณะนิสัยบางประการของนักเรียนใน ด้านการรักการอ่าน การจัดการ เก็บรักษาหนังสือ และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

จากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะหนังสือแบบเรียน และคำสอนของครู ในชั้นเรียนเท่านั้น ครูและนักเรียนต้องพยายามร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการค้นคว้า รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่าง ต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 23-24) กล่าวว่าไว้ว่า การพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. สำรวจการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่นที่จัด การศึกษา ในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

สุพรรณิกา สีสะอาด (2554 : 30) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้มีมากมายที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพอย่างบูรณาการ ต่อธรรมชาติ เห็นคุณค่าบุคคล สถานที่ และวัฒนธรรม สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับ แหล่งเรียนรู้ ในการบริหารจัดการกับแหล่งเรียนรู้โดยที่สถานศึกษารวบรวมแหล่งเรียนรู้ เพื่อ เป็นข้อมูลสำคัญทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม การได้มาซึ่งข้อมูลและการนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดนั้น สถานศึกษาต้อง บริหารจัดการอย่างมีระบบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ศึกษาหาความจำเป็นของแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรให้ครูผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดการสอน และแผนการสอนในทุกวิชาหรือทุกกลุ่ม ประสพการณ์โดยคำนึงถึงกิจกรรม และสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น
2. สำรวจและรวบรวมข้อมูล เป็นการแสวงหาข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ อาจเป็นการสอบถามจากบุคคลสำคัญ แหล่งค้นคว้า ศูนย์ข้อมูล ห้องสมุด
3. การเลือกแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกแหล่งเรียนรู้เป็นการจัดลำดับความสำคัญของสาระการเรียนรู้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
4. การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เป็นการนำรายการแหล่งเรียนรู้มาจัดทำข้อมูลในระบบแฟ้มตามความเหมาะสมแยกเป็นหมวดรายวิชาหรือประเภท เช่น สถานที่ วัฒนธรรมประเพณี บุคคลโดยจัดทำเป็นรหัส สามารถเรียกหรือค้นคว้าได้อย่างสะดวกรวดเร็วการบริหารจัดการควรมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
5. การประเมินผลมีความสำคัญ กับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบ ประเมินและรายงานผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป จากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ห้องสมุดก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและสนองต่อการปฏิรูปการศึกษาเพราะห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีการจัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียนตามการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ มุ่งให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ด้วยการค้นคว้าแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปสู่การคิดเป็น ทำ เป็นแก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาและส่งเสริม จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น สำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกและภายในสถานศึกษา จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ มีการพัฒนาห้องสมุด หรือห้องสมุด

เคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑน์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ สวนธรรมชาติ เป็นต้น

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนาการดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการแก้ปัญหาหรือพัฒนา และรายงานผลการเรียนรู้และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 22-23) กล่าวไว้ว่า แนวทางในการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 ข : 44) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการการวิจัยเป็นแนวทางหนึ่งที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพของการศึกษาได้ เนื่องจากงานวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหาความจริงของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบที่วงการวิชาชีพชั้นสูงใช้ในการพัฒนาความก้าวหน้าของวิชาชีพของกลุ่มตน การวิจัยระดับสถานศึกษา จึงเป็นการมุ่งเน้นเกี่ยวกับการแสวงหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การแสวงหาสื่อการสอนที่มีคุณภาพ ดังนั้นการบริหารการวิจัยและพัฒนาในยุคนปฏิรูปการศึกษาต้องจัดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. การกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้บุคคลในสถานศึกษาเกิดความตื่นตัวที่จะเริ่มทำ
2. มีการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการวิจัยโดยการจัดหาหนังสือและเอกสารต่างๆ ให้บุคลากร ได้ศึกษา หรือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพร้อมทั้งเชิญวิทยากรมาฝึกการวิจัย หรือการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่เปิดการอบรม

3. ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อให้การมองเห็นปัญหาชัดเจน จากนั้นช่วยกันแสวงหาวิธี การแก้ปัญหา

4. การกำกับดูแลและส่งเสริมให้ดำเนินการแก้ปัญหาในลักษณะของงานวิจัยโดยการอำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลืองานวิจัย

5. การสนับสนุนให้มีการแสดงงานวิจัยของสถานศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนี้เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองต่อไป ในมาตรา 30 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มุ่งเน้นให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนซึ่งสถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวก กำกับดูแล เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

สุพรรณิกา สีสอาด (2554 : 26) กล่าวว่าในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการ ของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติตาม หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาหรือการพัฒนา
2. วางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนา
3. จัดกิจกรรมแก้ปัญหาหรือการพัฒนา
4. เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการแก้ไขหรือพัฒนา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความรู้พื้นฐานที่สำคัญต่อการนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้เรียนเกิดการเพิ่มพูนมิติของความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ใหม่เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ของสถานศึกษา กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วน

หนึ่งของกระบวนการทำงานของครูและนักเรียน มีการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเผยแพร่ผลงานวิจัยกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น

8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การปฏิรูปการศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบ เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งวัฒนธรรมของความเชื่อ ความคิด และการกระทำที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงจะสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การปฏิรูปการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 68)

มาตรา 9 (6) กำหนดให้กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 24 (6) การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชน ทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิ ปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา

ในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่ชุมชนมีแนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ บุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการและสถาบันอื่นนอกเหนือจากรัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี

หน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น
คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติการ
ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัด
การศึกษามีแนวทางปฏิบัติดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 4)

1. สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุน
ด้านวิชาการของบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัด
การศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลหน่วยงานและสถาบัน
อื่นที่จัดการศึกษาการให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาโดยบุคคลครอบครัวซึ่ง
ออกโดยอาศัยตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้บิดา
มารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นการจัด
การศึกษาให้บุตรหรือบุคคลผู้อยู่ในความปกครองของครอบครัว โดยต้องจัดตามแผนการจัด
การศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกัน กำหนดให้บุคคลในครอบครัวหรือผู้
ได้รับมอบหมายจากครอบครัวเป็นผู้ดำเนินการสอนซึ่งมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอน
ปลายหรือเทียบเท่าครอบครัว ดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดผลและ
ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการศึกษาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งส่วนวิธีการ
ประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการวัดผลประเมินผลในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการวัดผล
และประเมินผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งให้ครอบครัวจัดให้มีการเรียนซ่อมเสริมแก่
ผู้เรียนและจัดให้มีการวัดผลประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด
เมื่อผ่านการประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกหนังสือรับรองหรือหลักฐานการจบการศึกษา
แก่ผู้เรียนหากครอบครัวใดสนใจจะจัดการศึกษาให้ยื่นคำขออนุญาตจัดได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่

สรุปได้ว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การส่งเสริม
สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างความเข้าใจให้แก่บุคคล ครอบครัว
องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ให้เกิดความตระหนักและ
รับผิดชอบร่วมกันจัดการศึกษา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำรวจความ
ต้องการสนับสนุนกับวิชาการ ของบุคคล ครอบครัว องค์กร สถานประกอบการ และหน่วยงานอื่น

ส่งเสริมการพัฒนาวิชาการในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กร สถานประกอบการ และหน่วยงานอื่นส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร สถานประกอบการ และหน่วยงานอื่นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปการบริหารงานวิชาการตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาเป็นตัวแปรการวิจัย เนื่องจากการจัดการศึกษายุคใหม่ สถานศึกษาจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนสามารถจะเรียนรู้โดยวิธีใดก็ได้ โดยสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ รวมทั้งต้องส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ จัดบริเวณ โรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียน สามารถเลือกศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามความต้องการ สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา รวมทั้งสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ แรงงาน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องสร้างระบบ กลไก หรือกระบวนการในการบริหารจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตาม แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษาที่ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทาง การศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และ คุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังจะได้นำเสนอดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

ประพันธ์ เม้าเวียงแก (2548 : 121-122) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่า

มากใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การแนะแนวการศึกษา รองลงมาได้แก่ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

คาร์ตัน พิมพ์อุบล (2549 : 118-119) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน และครูวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน และสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูวิชาการ โดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี

กุลชญา เทียงตรง (2550 : 112-113) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5 ผลการศึกษา พบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 9 ด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการแนะแนวการศึกษา ส่วนด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน

เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวม สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ขนาดเล็กน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3. สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ปัญหา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ ขาดการประสานงานกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น มีแนวทาง การแก้ ปัญหาตามลำดับคือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานวิชาการกับหน่วยงานอื่น และส่งเสริมการประสานงานจัดการฝึกอบรมครูร่วมกันให้มากขึ้น รองลงมาเป็นปัญหา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูไม่กล้าทำวิจัย เกรงว่างานวิจัยที่ทำไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ ความเข้าใจ และจัดศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำวิจัยบ่อยๆ อย่างต่อเนื่องกับสถานศึกษาอื่น และปัญหา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ แนวทางแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารควรจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากร ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาสาธิต และฝึกปฏิบัติ วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติได้จริง

ถาวร ดอนจันทร์ โคตร (2550 : 83-84) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อนุชา อินทร์มั่ง (2551 : 114) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า สภาพ

การบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สถานศึกษาในสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มโนรา อามาตย์ทัศน (2552 : 4) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนของอำเภอภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สกลนคร เขต 1 จากผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารวิชาการของครูผู้สอน พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการจำแนกตามเพศ ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ในด้านผู้สอนขาดการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และด้านความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ส่วนในด้านอื่นๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารวิชาการของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผลการวิเคราะห์ โดยรวมพบว่า ครูมีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

วีระ สุบัติคำ และคณะ (2554 : 78) ได้ศึกษาเรื่องสภาพ และเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในส่วนของผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พนัส ค้วงเอก (2555 : 165-166) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ผลการศึกษา

สรุปได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นรายข้อ ด้านการเรียนการสอน เรื่องการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย อยู่ในระดับ ปานกลาง 2) ครูวิชาการที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นว่าปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายข้อในเรื่อง การจัดทำแผนการนิเทศ การใช้หลักสูตร การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การส่งเสริมให้มีการวัด ประเมินผลตามสภาพจริง และ การส่งเสริมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ 3) ครูวิชาการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความเห็นว่าปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก และ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายข้อในเรื่อง การประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ และการบริหารหลักสูตร การให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาสาระ หลักสูตร ก่อนจัดการเรียนการสอน และ การเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวัด และประเมินผล และการวิเคราะห์ความต้องการความสนใจของผู้เรียน ชุมชน และ ผู้ปกครอง 4) ครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความเห็นว่าปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายข้อในเรื่อง การมีคำสั่งแต่งตั้งคณะดำเนินงานการพัฒนา หลักสูตร การวิเคราะห์ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ชุมชน และผู้ปกครอง การเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียน 5) ครูวิชาการ เห็นว่า การบริหารงานวิชาการ มีปัญหาสำคัญ คือ ครูมีภาระงาน นอกเหนือจากการสอนมาก ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก การจัดพิมพ์หนังสือเรียนไม่ทันการส่งล่าช้า และการได้รับจัดสรรงบประมาณ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดครูเข้าชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำงานวิจัย และควรส่งเสริมการจัดทำสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน

ศศิธร พรพิทักษ์กุล (2556 : 115) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) สภาพสภาพการบริหารงานวิชาการ

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียนโดยรวม พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

เฟเบอร์ (Faber. 1970 : 213) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจที่สำคัญผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนสิ่งต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดีถูกต้องเหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามแผนที่กำหนดทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนหรืองานวิชาการ จะจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน ควรเปิดกว้างให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ตลอดเวลา ทั้งในและนอกห้องเรียน และที่สำคัญที่สุดเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีที่สังคมต้องการ

มินูดีน (Minudin. 1987 : 2403-A) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนรัฐซาบ่าห์ มาเลเซีย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นหลักในการประเมินผลโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมดของโรงเรียน

แมททอกซ์ (Mattox. 1987 : 6061-A) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับสูงของผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คือ มีความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ การประเมินผลการปรับปรุง การเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

กูธฮาร์ท (Goodhart. 1991 : 32) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่มีคุณภาพด้านวิชาการ โดยทำการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการองค์การ ความมีคุณธรรมจริยธรรม และความร่วมมือกันของบุคลากรครู มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน และส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

บอบเบทท์ (Bobbett.1992 : 28) ได้ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบบรรยากาศทางด้านวิชาการในโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่ถือว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี จำนวน 9 โรงเรียน พบว่า ระบบการบริหารจัดการในโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการเพิ่มบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน ครูในโรงเรียนเหล่านี้มีอิสระในการตัดสินใจสูง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่

ยูเนสโก (UNESCO. 1992 : 26) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษา ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ซึ่งได้แก่ ประเทศอัฟกานิสถาน บังกลาเทศ

อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา ว่าปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนเอกสารหลักสูตรของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ภาระการสุดท้าย คือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าวิธีการเรียนการสอนเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้สอนต้องปรับพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการหลากหลาย เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนการสอน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพสูงสุดที่จะทำให้เด็กไทยมีลักษณะที่พึงปรารถนา คือ ดี เก่ง และมีความสุข โรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่ยุทธศาสตร์และการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งหมด 211 แห่ง โดยจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 15 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 83 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 113 แห่ง ประกอบด้วยครู จำนวน 2,245 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 (2557 : 1-2)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คนแล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2542 : 148-149) ตามขนาดของโรงเรียน รายละเอียดดังนี้

2.1 ในแต่ละโรงเรียนแบ่งประเภทครูออกเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยลักษณะแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2.2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูให้กระจายไปตามอำเภอต่างๆและขนาดโรงเรียนตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จะใช้วิธีการสุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอและขนาดของโรงเรียน จากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยครู ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1 และ 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน

อำเภอ	จำนวนประชากรโรงเรียน				จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน			
	ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก	รวม	ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก	รวม
อำเภอโพนทอง	5	23	35	63	3	15	23	41
อำเภอเสลภูมิ	2	24	49	75	1	15	32	48
อำเภอหนองพอก	5	14	13	32	3	9	8	20
อำเภอโพธิ์ชัย	4	12	14	30	3	8	9	20
อำเภอเมยวดี	-	10	1	11	-	6	1	7
รวม	16	83	112	211	10	53	73	136

ตาราง 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน

อำเภอ	จำนวนประชากรครู				จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู			
	ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก	รวม	ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก	รวม
อำเภอโพนทอง	164	320	226	710	24	47	33	104
อำเภอเสลภูมิ	70	375	216	661	10	55	32	97
อำเภอหนองพอก	115	180	85	380	17	27	13	57
อำเภอโพธิ์ชัย	72	191	90	353	11	28	13	52
อำเภอเมยวดี	-	134	7	141	-	20	1	21
รวม	421	1,200	624	2,245	62	177	92	331

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ตามความคิดเห็นของคุณ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมโดยใช้กรอบ 8 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยแบ่งความคิดเห็นเป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด จากตำรา เอกสาร หลักการและงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อหาแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ทั้งทางด้านโครงสร้าง เนื้อหาและภาษา แล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 นายปุ่นกัลย์ บุญเริ่ม วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกสูงหนองหงษ์หนองไฮ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นางสาวมาลินี ชินตะวัน วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นายปิยวิทย์ บรรพสาร วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผล) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อจะได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลไปตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

2.6.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้ามีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏแบบสอบถามจำนวน 55 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.168 ถึง 5.367

2.6.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.934

2.7 นำแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แจ้งไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาที่กำหนด กรณีไม่ได้รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะติดตามให้ได้แบบสอบถามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 331 ฉบับ สามารถเก็บรวบรวมกลับคืนมาได้ 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแต่ละข้อ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
3. นำแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำอธิบาย
 2. การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับของค่าเฉลี่ย นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
- การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)
- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
 - 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51 – 2.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างและค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

1.1 อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 97)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน	อำนาจจำแนก
	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96-98)

$$\alpha = \frac{K}{(K-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือหรือแบบสอบถาม
	\sum	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนน
	S_i	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละตัว
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	\sum	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) โดยใช้สูตรต่อไปนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจง t
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) โดยใช้สูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2544 : 183)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแจกแจงของ F
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2544 : 183)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_w)\left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}\right)}$$

เมื่อ k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F_α แทน ค่าวิกฤต F ที่ระดับนัยสำคัญ α ซึ่งเปิดจากรางค่าวิกฤต F

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_i, n_j แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบกัน

CV_d แทน ค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ย 2 ค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ต่อเมื่อค่าเฉลี่ย 2 ค่านั้นมีค่าความแตกต่างมากกว่าหรือเท่ากับค่า CV_d

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$S.D.$ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -distribution

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F -distribution

$*$ แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$**$ แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาที่เกี่ยวข้องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏดังตาราง 4.1 ดังนี้
ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	331	100
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ระดับปริญญาตรี	250	75.53
1.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี	81	24.47
2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
2.1 ขนาดใหญ่	62	18.73
2.2 ขนาดกลาง	177	53.47
2.3 ขนาดเล็ก	92	27.80

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 331 คน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 75.53 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 24.47 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นครูปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 53.47 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปรากฏผลดังตาราง 4.2 – 4.10 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.52	0.39	มากที่สุด	2
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.68	0.25	มากที่สุด	1
3	ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน	4.35	0.49	มาก	7
4	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.41	0.49	มาก	5
5	ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.45	0.52	มาก	4
6	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.46	0.46	มาก	3
7	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.36	0.58	มาก	6
8	ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	4.18	0.56	มาก	8
	รวมเฉลี่ย	4.43	0.32	มาก	-

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนาส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับที่
1	โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ตามกรอบ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ โรงเรียนมี การจัดทำสาระเพิ่มเติม	4.47	0.55	มาก	5
2	โรงเรียนสามารถบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.65	0.51	มากที่สุด	2
3	มีระบบการนิเทศเพื่อพัฒนาการใช้หลักสูตรภายใน สถานศึกษา	4.52	0.58	มากที่สุด	3
4	มีการติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร สถานศึกษา เพื่อนำมา ปรับปรุงพัฒนาในปีต่อไป	4.52	0.58	มากที่สุด	4
5	โรงเรียนจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ อย่างน้อย ปีการศึกษา / ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.69	0.49	มากที่สุด	1
6	ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ข้อมูลและเนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงทักษะที่ มุ่งเน้นใน รายวิชาที่สอน	4.46	0.60	มาก	7
7	ครูสำรวจความพร้อมของผู้เรียนในด้านความรู้และ ทักษะพื้นฐาน ความสามารถ ความถนัด และความ สนใจเป็นรายบุคคล	4.46	0.60	มาก	8
8	ครูสำรวจและเตรียมแหล่งข้อมูล แหล่งการเรียนรู้ ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย เพื่อใช้ประกอบกิจกรรม การเรียนการสอน	4.47	0.60	มาก	6
	รวมเฉลี่ย	4.52	0.39	มากที่สุด	-

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 โรงเรียนจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ อย่างน้อยปีการศึกษา/ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมาคือข้อ 2 โรงเรียนสามารถบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 ครูสำรวจความพร้อมของผู้เรียนในด้านความรู้และทักษะพื้นฐาน ความสามารถ ความถนัด และความสนใจเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.46$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความหมาย	อันดับที่
9	ครูสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม	4.68	0.50	มากที่สุด	10
10	ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมทั้งด้านเวลา สาระการเรียนรู้ และผู้เรียน	4.71	0.49	มากที่สุด	9
11	ครูเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน หลากหลายรูปแบบ เพื่อเหมาะสมกับ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.72	0.45	มากที่สุด	7
12	สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียน ปฏิบัติจริง	4.73	0.50	มากที่สุด	6
13	ใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้น ให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.76	0.46	มากที่สุด	4
14	ครูใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิดจินตนาการและการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.84	0.49	มากที่สุด	1

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
15	ครูส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับกลุ่ม และผู้เรียนกับครู	4.72	0.38	มากที่สุด	8
16	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้ ด้วย กระบวนการกลุ่ม	4.82	0.41	มากที่สุด	2
17	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม กำหนดและ เลือกวิธีการเรียนรู้ของตน ในการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้	4.60	0.54	มากที่สุด	12
18	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ กระบวนการหรือ วิธีการเรียนรู้ของตน	4.67	0.50	มากที่สุด	11
19	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่ง ค้นคว้าต่าง ๆ อย่างหลากหลาย	4.74	0.48	มากที่สุด	5
20	ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติ กิจกรรม	4.81	0.41	มากที่สุด	3
21	ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้า กับชีวิตจริง	4.48	0.61	มาก	13
22	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้า มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.28	0.65	มาก	14
	รวมเฉลี่ย	4.68	0.25	มากที่สุด	-

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14 ครูใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่ กระตุ้นความคิด จินตนาการและการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมาคือ ข้อ 16 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ ค้นคว้าและเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม และข้อ 20 ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ

การปฏิบัติกิจกรรม ($\bar{X} = 4.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 22 โรงเรียนส่งเสริมให้
ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.28$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ด้านการพัฒนาวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
23	กำหนดระเบียบการวัดผลและ ประเมินผล โดย สอดคล้องกับระเบียบ การวัดและประเมินผลกลาง	4.37	0.64	มาก	3
24	จัดทำเอกสารหลักฐานตาม ระเบียบการวัดและ ประเมินผลถูกต้อง ครบถ้วน	4.32	0.67	มาก	7
25	จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกชั้น และจัดให้มี การสอนซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	4.44	0.59	มาก	2
26	จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล โดยเน้นการประเมิน ตามสภาพจริง	4.33	0.67	มาก	5
27	มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาการเรียนการสอน	4.18	0.74	มาก	8
28	ครูจัดให้มีการประเมินครอบคลุมทั้ง กระบวนการ ผลงานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.33	0.71	มาก	6
29	มีการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ด้วย วิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.34	0.67	มาก	4
30	ครูนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและ พัฒนา การเรียนของผู้เรียน	4.51	0.62	มากที่สุด	1
	รวมเฉลี่ย	4.35	0.49	มาก	-

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 การพัฒนาวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 30 ให้นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมาคือข้อ 25 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกชั้น และจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 27 มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
31	โรงเรียนจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.37	0.67	มาก	5
32	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้มีระบบประกัน คุณภาพเพื่อรองรับการประเมิน ภายนอก	4.47	0.63	มาก	1
33	โรงเรียนกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ รายงานผลการประกัน คุณภาพต่อเขตพื้นที่การศึกษา และสาธารณสุข	4.42	0.64	มาก	2
34	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการปรับปรุงและ พัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.41	0.65	มาก	4
35	โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน มาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของ สพฐ. และของ สมศ.	4.42	0.63	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	4.42	0.49	มาก	-

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 32 โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้มี ระบบประกันคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือข้อ 33 โรงเรียน กำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกัน คุณภาพต่อเขตพื้นที่การศึกษาและ สาธารณชน ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 31 โรงเรียนจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อัน ดับที่
36	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	4.35	0.70	มาก	5
37	ครูเตรียมสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ หลากหลาย และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มา ใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.46	0.66	มาก	2
38	ส่งเสริมและพัฒนาครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ใน การผลิตสื่อและการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง	4.55	0.64	มากที่สุด	1
39	ครูใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ และ ความสามารถของผู้เรียนบทเรียนและเทคนิควิธีสอน	4.44	0.67	มาก	4
40	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดเก็บสื่อการเรียน การสอน และจัดทำสถิติการใช้สื่อ อย่างเป็นระบบ และจัดให้มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้สื่อ การเรียนการสอน	4.45	0.67	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	4.45	0.52	มาก	-

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 38 ส่งเสริมและพัฒนาครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตสื่อและการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือข้อ 37 ครูเตรียมสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 36 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.35$)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความหมาย	อันดับที่
41	โรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกให้เพียงพอและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.31	0.71	มาก	6
42	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดสร้าง พัฒนา และ ให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	4.51	0.62	มากที่สุด	2
43	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้นักเรียน ได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่ง เรียนรู้ใน โรงเรียนที่เป็นธรรมชาติ สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี	4.47	0.64	มาก	5
44	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นให้นักเรียน ได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่ง เรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	4.52	0.62	มากที่สุด	1
45	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา โดยเชิญมาเป็น วิทยากรหรือพานักเรียน ไปเรียนรู้ในท้องถิ่น	4.49	0.59	มาก	3

ตาราง 4.8 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
46	โรงเรียนมีประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์กร ของ รัฐและเอกชน ในการส่งเสริมสนับสนุนและให้บริการ ด้านแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน	4.49	0.62	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.46	0.46	มาก	-

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ใน ระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 44 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้น ให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่ง เรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือข้อ 42 โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดสร้าง พัฒนา และ ให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 41 โรงเรียนจัดให้ มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอก ให้เพียงพอและสอดคล้อง กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
47	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้น เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง	4.43	0.67	มาก	2
48	โรงเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาครู ในด้านการทำ วิจัยโดยการส่งไปเข้ารับการอบรม หรือเชิญวิทยากร มาให้ ความรู้ที่โรงเรียน	4.36	0.72	มาก	3

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
49	โรงเรียนส่งเสริมด้านงบประมาณให้ครูทำวิจัย ด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน	4.44	0.67	มาก	1
50	ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อศึกษาและแก้ปัญหาใน การจัดการเรียนการสอน	4.19	0.74	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.36	0.58	มาก	-

จากตาราง 4.9 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 49 โรงเรียนส่งเสริมด้านงบประมาณให้ครูทำวิจัยด้าน
หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือข้อ 47
โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1
เรื่อง ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 50 ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อศึกษาและ
แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความหมาย	อันดับ ที่
51	โรงเรียนจัดให้มีการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันทางสังคมอื่น	4.39	0.63	มาก	1
52	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน	4.19	0.69	มาก	3
53	โรงเรียนสนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างชุมชน	4.14	0.78	มาก	4
54	โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยสอนในโรงเรียน	4.13	0.72	มาก	2
55	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารทางวิชาการให้ชุมชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง	4.11	0.73	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.19	0.56	มาก	-

จากตาราง 4.10 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 51 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือข้อ 52 โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยสอนในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.19$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 55 โรงเรียนสนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างชุมชน ($\bar{X} = 4.11$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังตาราง 4.11

ตาราง 4.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับ ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.52	0.38	4.53	0.44	0.12
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.70	0.24	4.62	0.28	2.44*
3. ด้านการพัฒนาวัสดุ ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน	4.33	0.52	4.39	0.38	0.96
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.38	0.49	4.51	0.44	2.02*
5. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	4.42	0.55	4.54	0.38	1.97*
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.45	0.48	4.49	0.39	0.70
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.35	0.61	4.36	0.50	0.14
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.16	0.58	4.28	0.68	1.64
รวม	4.42	0.34	4.48	0.26	1.54

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.11 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏดังตาราง 4.12 – 4.21

ตาราง 4.12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.59	0.34	4.45	0.42	4.64	0.35	7.99**
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.71	0.14	4.61	0.23	4.82	0.30	18.53**
3. ด้านการพัฒนาวัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน	4.52	0.39	4.18	0.48	4.56	0.45	25.43**
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	4.58	0.43	4.25	0.46	4.65	0.45	26.81**
5. ด้านการพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.70	0.42	4.24	0.51	4.66	0.39	37.42**
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.61	0.37	4.32	0.47	4.67	0.37	23.63**

ตาราง 4.12

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X} .	S.D.	
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.52	0.51	4.21	0.61	4.50	0.51	11.36**
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.37	0.58	4.08	0.54	4.19	0.54	8.33**
รวม	4.58	0.20	4.29	0.32	4.59	0.26	40.45**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.12 พบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

เมื่อผลการเปรียบเทียบพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการเชฟเฟ่ ปรากฏผล ดังตาราง 4.13 – 4.18

ตาราง 4.13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน โดยรวมเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.58	4.29	4.59
ขนาดเล็ก	4.58	-	0.29*	0.01
ขนาดกลาง	4.29		-	0.30*
ขนาดใหญ่	4.59			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.13 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.59	4.45	4.64
ขนาดเล็ก	4.59	-	0.14*	0.05
ขนาดกลาง	4.45		-	0.19*
ขนาดใหญ่	4.64			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.14 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้เป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.71	4.61	4.82
ขนาดเล็ก	4.71	-	0.10*	0.11*
ขนาดกลาง	4.61		-	0.21*
ขนาดใหญ่	4.82			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.15 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ทุกคู่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน
ผลการเรียน เป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.52	4.18	4.56
ขนาดเล็ก	4.52	-	0.34*	0.04
ขนาดกลาง	4.18		-	0.38*
ขนาดใหญ่	4.56			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.16 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
และมาตรฐานการศึกษา เป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.58	4.25	4.65
ขนาดเล็ก	4.58	-	0.33*	0.07
ขนาดกลาง	4.25		-	0.40*
ขนาดใหญ่	4.65			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.17 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.70	4.24	4.66
ขนาดเล็ก	4.70	-	0.46*	0.04
ขนาดกลาง	4.24		-	0.42*
ขนาดใหญ่	4.66			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.18 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.61	4.32	4.67
ขนาดเล็ก	4.61	-	0.29*	0.06
ขนาดกลาง	4.32		-	0.35*
ขนาดใหญ่	4.67			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.19 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.52	4.21	4.50
ขนาดเล็ก	4.52	-	0.31*	0.01
ขนาดกลาง	4.21		-	0.29*
ขนาดใหญ่	4.50			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.20 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
ทางวิชาการเป็นรายคู่

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.37	4.08	4.19
ขนาดเล็ก	4.37	-	0.29*	0.18*
ขนาดกลาง	4.08	-	-	0.11*
ขนาดใหญ่	4.19	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.21 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดกลาง ครูโรงเรียนขนาดเล็กกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูโรงเรียนขนาดกลางกับครูโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปราบกฏดังตาราง 4.22 – 4.29

ตาราง 4.22 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 36)	ร้อยละ
1	ครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และบริหารจัดการ หลักสูตร รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรน้อย	12	33.33
2	ครูมีภาระงานมาก ไม่สามารถบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความ สมบูรณ์ได้	7	19.44
3	ครูผู้สอนไม่นำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อย่างแท้จริง	5	13.89
4	ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำและบริหารหลักสูตร	4	11.11
5	ควรมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3	8.33
6	โรงเรียนยังขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	2	5.56
7	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่มีความหลากหลาย	2	5.56
8	ความไม่แน่นอนเชิงนโยบายทำให้หลักสูตรมีการ เปลี่ยนแปลงบ่อย	1	2.78

จากตาราง 4.22 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร
งานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมใน
การจัดทำ และบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรน้อย (ร้อยละ 33.33)
ครูมีภาระงานมาก ไม่สามารถบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ได้ (ร้อยละ 19.44)
ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำและบริหารหลักสูตร และครูผู้สอนไม่นำหลักสูตรมาใช้ในการ
จัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง (ร้อยละ 13.89) ตามลำดับ

ตาราง 4.23 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 41)	ร้อยละ
1	ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ และเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	11	26.83
2	ครูมีภาระงานมาก และมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน รวมทั้งมีภารกิจด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมากเกินไป	8	19.51
3	ขาดบุคลากรที่มีวุฒิตามวิชาเอกในการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	7	17.07
4	ครูไม่ยอมปรับพฤติกรรมการสอน	6	14.63
5	ครูไม่เตรียมการสอนล่วงหน้า และไม่คอยใช้สื่อ และนวัตกรรมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4	9.76
6	แผนการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นปัจจุบันและยังขาดการนิเทศด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3	7.32
7	งบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	2	4.88

จากตาราง 4.23 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ และเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ร้อยละ 26.83) ครูมีภาระงานมาก และมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน รวมทั้งมีภารกิจด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมากเกินไป (ร้อยละ 19.51) และขาดบุคลากรที่มีวุฒิตามวิชาเอกในการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ (ร้อยละ 17.07) ตามลำดับ

ตาราง 4.24 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 21)	ร้อยละ
1	ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551	6	28.57
2	ขาดเครื่องมือวัดผล และประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพ และไม่มี ความหลากหลาย	5	23.81
3	ขาดงบประมาณในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล	4	19.05
4	ครูส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ทำให้เนื้อหายากและไม่ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน	3	14.29
5	ครูมีภาระงานมากจึงไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมตามเนื้อหา สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดผลการเรียนรู้	3	14.29

จากตาราง 4.24 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ร้อยละ 28.57) ขาดเครื่องมือวัดผล และประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและไม่มี ความหลากหลาย (ร้อยละ 23.81) และขาดเครื่องมือวัดผล และประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและไม่มี ความหลากหลาย (ร้อยละ 19.05) ตามลำดับ

ตาราง 4.25 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 25)	ร้อยละ
1	ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	8	32.00
2	ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	6	24.00
3	ครูแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้านและมีภาระงานมาก	5	20.00
4	ขาดเครื่องมือด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน	3	12.00
5	ครูไม่ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา	2	8.00
6	ขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการตามสภาพจริงที่ถูกต้อง ชัดเจนเป็นระบบ	1	4.00

จากตาราง 4.25 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 32.00) ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา (ร้อยละ 24.00) และครูแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้านและมีภาระงานมาก (ร้อยละ 20.00) ตามลำดับ

ตาราง 4.26 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 29)	ร้อยละ
1	ควรจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยี	10	34.48
2	พัฒนาครูให้มีความรู้เรื่องการผลิตสื่อและการใช้สื่อนวัตกรรม	7	24.14
3	ครูไม่มีความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรม	6	20.69
4	ครูนำสื่อและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อย	5	17.24
5	โรงเรียนควรส่งเสริมการใช้สื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่น	1	3.45

จากตาราง 4.26 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยี (ร้อยละ 34.48) พัฒนาครูให้มีความรู้เรื่องการผลิตสื่อและการใช้สื่อนวัตกรรม (ร้อยละ 24.14) และครูไม่มีความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรม (ร้อยละ 20.69) ตามลำดับ

ตาราง 4.27 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 28)	ร้อยละ
1	แหล่งเรียนรู้มีน้อย ไม่ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้	8	28.57
2	ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	7	25.00
3	ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น	6	21.43
4	ควรพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ นอกชุมชน	4	14.29
5	ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3	10.71

จากตาราง 4.27 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ แหล่งเรียนรู้มีน้อย ไม่ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 28.57) ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อผู้เรียน (ร้อยละ 25.00) และควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น (เป็นร้อยละ 21.43) ตามลำดับ

ตาราง 4.28 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 28)	ร้อยละ
1	ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	10	35.71
2	ขาดการวางแผนในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	7	25.00
3	ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	6	21.43
4	ครูไม่ให้ความสำคัญกับงานวิจัย	3	10.72
5	งานวิจัยที่ทำขึ้นมาเพื่อไว้ตรวจ ไม่ได้นำไปใช้จริง	2	7.14

จากตาราง 4.28 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 35.71) ขาดการวางแผนในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 25.00) และควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 21.43) ตามลำดับ

ตาราง 4.29 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ข้อที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (n = 17)	ร้อยละ
1	ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	6	35.29
2	ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้อย่างต่อเนื่อง	5	29.41
3	โรงเรียน ควรให้ชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ทางวิชาการผ่านห้องสมุดและใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูลต่างๆ	4	23.53
4	ควรให้นักเรียนได้ออกไปหาความรู้ด้านวิชาการกับชุมชน	2	11.77

จากตาราง 4.29 พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 35.29) ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 29.41) โรงเรียน ควรให้ชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ทางวิชาการผ่านห้องสมุดและใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูลต่างๆ (ร้อยละ 23.53)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยขอแนะนำตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งหมด 211 แห่ง โดยจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 15 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 83 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 113 แห่ง ประกอบด้วยครู จำนวน 2,245 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. 2557 : 1-2)

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คนแล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามจะมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้รับคำแนะนำจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องเหมาะสมตามโครงสร้าง เนื้อหาและภาษา หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 30 คน เมื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นผลปรากฏว่าได้อำนาจจำแนก 2.168 – 5.367 และค่าความเชื่อมั่น 0.934

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร ของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จากนั้นนำหนังสือราชการจากผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แจกไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

เขต 3 พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด กรณีไม่ได้รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะติดตามให้ได้แบบสอบถามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 331 ฉบับ สามารถเก็บรวบรวมกลับคืนจำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำอธิบาย

4.2 การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการอธิบาย

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างและค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ขอนำเสนอ ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และระดับมาก 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนาส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 5 โรงเรียนจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ อย่างน้อยปีการศึกษา/ภาคเรียนละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 2 โรงเรียนสามารถบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 14 ครูใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่ กระตุ้นความคิด จินตนาการ และการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 16 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม

1.3 การพัฒนาวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 30 ครูนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือข้อ 25 จัดให้มีการประเมินผล การเรียนทุกชั้น และจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษากำหนด

1.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 32 โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 33 โรงเรียนกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกัน คุณภาพต่อเขตพื้นที่ การศึกษาและสาธารณชน

1.5 ด้านการพัฒนา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 38 ส่งเสริมและพัฒนาครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ในการผลิตสื่อและการใช้สื่อ อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือข้อ 37 ครูเตรียมสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ หลากหลาย และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มา ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 44 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่ง เรียนรู้ภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือข้อ 42 โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดสร้าง พัฒนา และ ให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 49 โรงเรียนส่งเสริมค่านิยมประมาณให้ครูทำวิจัยด้านหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อ 47 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง

1.8 ด้านการพัฒนาส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 51 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือข้อ 52 โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยสอนในโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

4. ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรน้อย ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือ ครูมีภาระงานมาก และมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน รวมทั้งมีภารกิจด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมากเกินไป ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนคือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาคือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาคือ ควรจัดสรรงบประมาณด้านสื่อและเทคโนโลยีเป็นกรณีพิเศษ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้คือ แหล่งเรียนรู้มีน้อย ไม่ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และ

ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการคือ ควรจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสาย

อภิปรายผล

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตรงตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการดำเนินงานวิชาการทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี เหมาะสมกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ โดยการเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม ฟังการอภิปราย การสนทนาร่วมกับผู้มีความรู้ด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร และด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ร่วมกันนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาร่วมกันประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ พร้อมทั้งร่วมกันจัดกระบวนการนิเทศ ติดตาม ดูแลการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การสังเกตการณ์สอน การรายงานผลการสอน รวมถึงการร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร และครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก บรรลุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 163) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจหลักสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 2) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึงการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธ์ ด้วงเอก (2555 : 165-166) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ศศิธร พรพิทักษ์กุล (2556 : 115) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลการศึกษา เมื่อพิจารณาผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนา ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการซึ่งสามารถนำประเด็นมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากมีการศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มีการจัดการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น จัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันคนเรา เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายดังนั้นครูไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใดก็ตามก็จะสามารถรับรู้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ได้เท่าเทียมกันและปฏิบัติหน้าที่เหมือนกัน อาจเป็นสาเหตุให้มีมุมมองที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กีก้อง ด้วงชนะ (2549 : 156-158) ได้ทำการศึกษา เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิรุทธิ์ ยาแข็ง (2550 : 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน และ

สอดคล้องกับ สุพรรณิกา สีสอาด (2554 : 131) ได้ทำการศึกษาระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จากผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนของครูและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพความพร้อมของโรงเรียนแต่ละขนาดไม่เท่ากัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านบุคลากร งบประมาณอาคารสถานที่ ชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก จึงทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กครูมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามวิชาเอกที่ต้องการ ขาดแคลนครูจึงส่งผลให้การดำเนินงานด้านวิชาการแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ การพัฒนาบุคลากร และได้รับการกำกับติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชน เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารัตน์ พิมพ์อุบล (2549 : 118-119) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน และสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร ดอนจันทร์ โคตร (2550 : 83-84) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจำแนกตามขนาดของ

โรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุยา อินทร์มั่ง (2551 : 114) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการบริหารวิชาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำและบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจำนวนไม่น้อยที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วและความคล่องตัว จึงมักจะแต่งตั้งบุคลากรบางส่วนหรือบางคนดำเนินการในเรื่องการจัดทำหลักสูตรและบริหารหลักสูตรจึงทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวรวมทั้งไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและบริหารหลักสูตร ซึ่งการดำเนินงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน โดยในการดำเนินการจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน หน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้งในขั้นก่อนดำเนินการ ขั้นการดำเนินงาน ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ โดยเฉพาะครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญมากในโรงเรียน เพราะเป็นผู้ปฏิบัติการสอนให้ความรู้แก่ผู้เรียน โดยตรง จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญมากในการจัดการศึกษา ครูต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ และบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ได้ทันเหตุการณ์ และมีการนำผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา นำไปสู่ความรู้และเป็นคนดีของประเทศชาติ สอดคล้องกับแนวความคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 32) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนาที่ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธ์ ด้วงเอก

(2555 : 165-166) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ครูวิชาการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความเห็นว่าปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก และ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความเห็นว่าปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และครูวิชาการเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ มีปัญหาสำคัญ คือ ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมาก ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก การจัดพิมพ์หนังสือเรียนไม่ทันการส่งล่าช้า และการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดครูเข้าชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำงานวิจัย และควรส่งเสริมการจัดทำสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์ เขต 3 สามารถประมวลเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ดังนั้น ทางโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารทางวิชาการให้ชุมชนได้ทราบอย่างต่อเนื่องและควรส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอนในโรงเรียน

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาคือ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งผู้บริหารต้องตรวจสอบการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผลให้ถูกต้องและควรส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมากที่สุดคือครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำและบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรน้อย ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วน

ร่วมในการจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้และควรมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนรองลงมาคือ ครูมีภาระงานมาก และมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน รวมทั้งภารกิจด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการสอนมากเกินไป ดังนั้น ผู้บริหารควรลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูและจัดบุคลากรทำงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกัน
- 2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งเสริมให้แนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ประสบผลสำเร็จ เพื่อจะได้นำปัจจัยไปปรับปรุงส่งเสริมพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ
- 2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการดำเนินงานวิชาการเชิงคุณภาพกับโรงเรียนแต่ละขนาดที่ประสบความสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล ภูประเสริฐ. (2545). ชุมการพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.

กรมวิชาการ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.

_____. (2546ก). การรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่าย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ
สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู
คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

_____. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2546ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษา
ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2546ข). ชุดฝึกอบรม: การปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2546ค). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2550ก). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ
สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู
คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

_____. (2550ข). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ
สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู
คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กุลชญา เทียงตรง. (2550). การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กาญจนบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.
- จินดา อุสมาน. (2549). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.
 สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปัตตานี : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เจริญ งามดี. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา
 หน่วยที่ 8 – 15. พิมพ์ครั้งที่ 20. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- _____ . (2546). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูศักดิ์ วิชัญ แสนปัญญา. (2546). “ห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ที่ผู้บริหารไม่ควรลืมในการปฏิรูป
 การศึกษา”, วารสารวิชาการ. กรมวิชาการ. 6(9) : 43.
- ดาร์ตัน พิมพ์อุบล. (2549). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
 ความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ถวิลย์ อรัญเวศ. (2545). “สถานศึกษากับการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ”, วิชาการ. 5(3) : 6.
- ถาวร คอนจันทร์โคตร. (2550). ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา).
 บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล และคณะ. (2545). หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ตำรวจ บัวศรี. (2546). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ธีระ รุณเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- _____. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : แอล. ที.เพรส.
- นุกูล เวศสุวรรณ. (2550). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บันลือ ดอกเตย. (2545). การบริหารงานวิชาการและปัจจัยเชิงจิตที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ คุ้มรักษา. (2551). ศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามหลักสูตรสถานศึกษา 2544 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ปัญญา แก้วกัญญา. (2548). การบริหารการจัดการศึกษาเป็นรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.).
- ปัญญา แก้วกัญญาและสุภัทร พันธุ์พัฒนากุล. (2545). การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้ โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก. (2548). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- _____. (2547) การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- _____. (2553) การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2544). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด) กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พนัส ด้วงเอก. (2555). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิชัย เสี่ยงมจิตต์. (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี :
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เข้าส์ออฟเคอร์มีสท์.
- พิสิทธิ์ จันทรเนตร. (2542). การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2552). หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี :
สำนักพิมพ์มนตรี.
- มยุรี สมใจ. (2551). การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ กลุ่มโรงเรียนปง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มโนรา อามาศย์ทัศน. (2552). สภาพปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนอำเภอภูพาน สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124
(ตอนที่ 47 ก), หน้า 1-127. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2547). ผู้บริหารศึกษามีอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- รุจิร ภูสาระ. (2546). การพัฒนาหลักสูตรตามแนวการปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
บุ๊คพอยท์.
- รุจิร ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
บุ๊ค พอยท์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
2550. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2546). องค์กรแห่งการเรียนรู้ และการบริหารความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- วรานนท์ กระสินรัมย์. (2549). **ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการต่อการบริหาร การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2546). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ : เซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอร์รี่.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2545). **การประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับประเทศไทย : ประสบการณ์และ แนวคิด.** 16(11),2544. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2546 จาก <http://www.onesqa.or.th>.
- วิริยะ บุญชนะนิวาสน์. (2548). **คู่มือดำเนินการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วีระ สุปดีคำ และคณะ. (2554). **“สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2”,** วารสาร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 1 (5) : 78.
- ศศิธร พรพิทักษ์กุล. (2556). **สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิวพร นิลสูง. (2556). **การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สรศักดิ์ วรอินทร์ และทิพวัลย์ คำคง. (2545). **ชุดฝึกอบรม : ประมวลสาระการกระจายอำนาจ ทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สมนึก ชาติทอง. (2549). **เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2.** กรุงเทพฯ : เพชรเกษมการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). **การวัดผลการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2546). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2550). **“สมรรถนะในการปฏิบัติงานของสายผู้บริหาร,”** วิทยาจารย์, 12, 46.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). **การนำ การจัดระดับเทียบเคียงมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บุค พอยท์.

- สมแพน จำปาหวาย. (2542). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
 (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2550). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2547). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียน
 การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและแนวทางติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
 กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). “หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร”,
 วารสารวิชาการ.9(10): 2.
 _____ . (2547). แนวทางการดำเนินงานตามโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____ . (2550). แนวทางการดำเนินงานขององค์กรบุคคลและการมีส่วนร่วม.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : สู่วามก้าวหน้าและ
 ความมั่นคงของชาติในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2548). ระบบ
 การประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2556). รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ
 สถานศึกษาตามกลยุทธ์ของสพฐ. และนโยบายที่เป็นจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2556. ร้อยเอ็ด : กลุ่มนิเทศ ติดตามและ
 ประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา.
 _____ . (2557). รายงานข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
 ร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2557. ร้อยเอ็ด : กลุ่มอำนวยการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : ประสพการณ์ที่คัดสรรโรงเรียนในโครงการ “โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน”. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2556). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6. (2556). รายงานผลการตรวจ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 7 ประจำปีงบประมาณ 2552. ร้อยเอ็ด : ม.ป.พ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). แนวทางการตรวจองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- _____. (2553ก). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553ข). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สำเร็จ แสงทัน. (2548). บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามธรรมชาติของครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สำลี รักสุทธี. (2548). แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด รุ่งเรืองสามเส้นการพิมพ์.
- สุชาติ วัชวุฒิ. (2546). “การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา”, วารสารวิชาการ กรมวิชาการ. 6 (7) : 25.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ :

- สุพรรณฉกา สีสอาด. (2554). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับ
อนุบาลศึกษา ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา.
- สุมิตร คุณากร. (2548). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- อนุชา อินทร์มั่ง. (2551). เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู
โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2546). เอกสารประกอบการสอน รายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.
เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- อวิรุทธ์ ยาแข็ง. (2550). การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ยะลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อัครเดช นิละ โยธิน. (2546). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาทร ทองสวัสดิ์. (2547). การติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School Based
Management. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bobbett, G. C. & French, R.L. (1992). **An Analysis of Nevada's Report Cards on High
School. Paper Presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational
Research Association Annual General Meeting, Biloxi, MI.**
- Cryer, P. (1993, May). **Preparing for Quality Assessment and Audit Establishing a
Quality Assurance System in Higher Education.** London : CVCP Publication.
- Dickerson, B. E. (1997, May). "Leadership Style, Control, and Role Strain : A Qualitative Study
of Principals Involved in School Based Management." **Dissertation Abstracts
International.** 57(11) : 4607-A.
- Erikson, E. (1968). **Identity: Youth and Crisis.** New York : Norton.
- Faber, F. & Shearron, F. (1970). **Elementary School Administration Theory and Practice.**
New York : Holt, Rinehart and Winston.

- Fletcher, K. (1999). The Evolution and Use of Communication and Information Technology in Marketing : In M.J. Baker, (Ed.), **The Marketing Book**. (pp. 238-263). 4th ed. Melbourne. : Butterworth-Heinemann.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Goodhart, W. H. (1991, January). "The Instrumental and Expressive Characteristics of Public Secondary Schools and Effectiveness." **Dissertation Abstracts Internationnal**. 51(8) : 2214-A.
- Mattox, D. (1987, January). "A Study of the In-service Needs of Illinois Public School Elementary Principals." **Dissertation Abstracts International**. 40(6) : 7061-A.
- Mccombs, B. & Whisler, J. S. (1997). **Educational Innovations; Learning, Psychology of; Classroom Environment ; Motivation in education; Academic achievement ; United States**.
- Minudin, O . B. (1987,January). "The Role of Secondary School Principal as Perceived by Secondary School Principal in Sabah Malaysia." **Dissertation Abstracts International**. 47 : 2403-A.
- Oakland, J. (1993). **Totl Quality Management**. New Yoring Companyk : Nichols Publishing Company.
- Townsend, P. (1997). **Poverty in the United Kingdom: A Survey of Household Resources and Standards of Living**. New York : Penguin Books.
- UNESCO. (1992). **Education in Asia and the Pacific : Reviews Reports and Notes**. New York : Harper Collins.
- Sallis, (2002). **Knowledge Management in Education**. London : Kogan.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตแจกเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕๑๑/ว

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณปณภัทย์ บุญเริ่ม

ด้วย นางสาวเมธปียา ชูศรีทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕๑๑/ว ๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณมาลินี ชินตะวัน

ด้วย นางสาวเมธปียา ชุศรีทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕๑๑/ว ๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณปิยวิทย์ บรรพสาร

ด้วย นางสาวเมธปียา ชูศรีทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๓๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

ด้วย นางสาวเมธปียา ชูศรีทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามี ความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพ ของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวเมธปียา ชูศรีทอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ด้วย นางสาวเมธิปยา ชุศรีทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม
ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลใน
หน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๔๑๒๓/๒๑๘๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 3 อำเภอโพธิ์ทอง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๑๑๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมธปียา ชูศรีทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม
แก่ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลใน
หน่วยงานของท่านด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ จึงแจ้งให้โรงเรียนในสังกัด
ให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้ทำการวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดส่งภายในวันที่ ๒๒ สิงหาคม
๒๕๕๗ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสินสมุทร แสนสุข)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

โดย

นางสาวเมธปียา ชูศรีทอง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยภาพรวม โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตรงตามความเป็นจริงที่ท่านประสบอยู่ในปัจจุบันมากที่สุด อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการวิจัย และการพัฒนาบริหารงานวิชาการในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวเมธิปยา ชุศรีทอง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - () ระดับปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน (ใช้ข้อมูลจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน)
 - () ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา)
 - () ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

คำชี้แจง

โปรดอ่านแบบสอบถาม แล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายละเอียดการบริหารจัดการงานวิชาการใน โรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ตามกรอบ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนมีการจัดทำ สาระเพิ่มเติม
2	โรงเรียนสามารถบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ.....
3	มีระบบการนิเทศเพื่อพัฒนาการใช้หลักสูตรภายใน สถานศึกษา.....
4	มีการติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมา ปรับปรุงพัฒนาในปีต่อไป.....

ข้อที่	รายละเอียดการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	โรงเรียนจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้ เขตพื้นที่การศึกษาทราบ อย่างน้อยปีการศึกษา / ภาคเรียนละ 1 ครั้ง.....
6	ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ข้อมูลและเนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงทักษะที่มุ่งเน้นใน รายวิชาที่สอน.....
7	ครูสำรวจความพร้อมของผู้เรียนในด้านความรู้และทักษะ พื้นฐาน ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เป็นรายบุคคล.....
8	ครูสำรวจและเตรียมแหล่งข้อมูล แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียน การสอน.....
	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
9	ครูสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม....
10	ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ยืดหยุ่นตาม ความเหมาะสม ทั้งด้านเวลา สาระการเรียนรู้ และผู้เรียน..
11	ครูเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน หลากหลายรูปแบบ เพื่อเหมาะสมกับ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....
12	สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียน ปฏิบัติจริง.....
13	ใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้น ให้ผู้เรียนค้นพบ และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง.....
14	ครูใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่ กระตุ้นความคิด จินตนาการและการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงาน ของผู้เรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน.....
15	ครูส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียน กับกลุ่ม และผู้เรียนกับครู.....

ข้อที่	รายละเอียดการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
16	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและเรียนรู้ ด้วย กระบวนการกลุ่ม.....
17	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม กำหนดและเลือก วิธีการเรียนรู้ของตน ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้.....
18	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ กระบวนการหรือวิธีการ เรียนรู้ของตน.....
19	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่ง ค้นคว้าต่าง ๆ อย่าง หลากหลาย.....
20	ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ การปฏิบัติ กิจกรรม.....
21	ครูเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับ ชีวิตจริง.....
22	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้.....
23	ด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน กำหนดระเบียบการวัดผลและ ประเมินผล โดยสอดคล้อง กับระเบียบ การวัดและประเมินผลกลาง.....
24	จัดทำเอกสารหลักฐานตาม ระเบียบการวัดและ ประเมินผลถูกต้อง ครบถ้วน.....
25	จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกชั้น และจัดให้มี การสอนซ่อมเสริมกรณี que ผู้เรียน ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด.....
26	จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล โดยเน้นการประเมิน ตามสภาพจริง.....
27	มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อ ใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาการเรียนการสอน.....

ข้อที่	รายละเอียดการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
28	ครูจัดให้มีการประเมินครอบคลุมทั้ง กระบวนการ ผลงานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง.....
29	มีการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการ ที่หลากหลายและต่อเนื่อง.....
30	ครูนำผลการประเมิน ไปใช้ปรับปรุงและ พัฒนาการเรียน ของผู้เรียน.....
	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา					
31	โรงเรียนจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา.....
32	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้มีระบบ ประกันคุณภาพ เพื่อรองรับการประเมิน ภายนอก.....
33	โรงเรียนกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ รายงานผลการประกัน คุณภาพต่อเขตพื้นที่การศึกษาและ สาธารณชน.....
34	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการปรับปรุงและ พัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....
35	โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของ สพฐ. และของ สมศ.
	ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
36	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้ สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม.....
37	ครูเตรียมสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ หลากหลาย และ นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มา ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....
38	ส่งเสริมและพัฒนาครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ในการผลิตสื่อ					

ข้อที่	รายละเอียดการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	และการใช้สื่อ อย่างต่อเนื่อง.....
39	ครูใช้สื่อที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ และ ความสามารถของผู้เรียน บทเรียน และเทคนิควิธีสอน.....
40	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอน และจัดทำสถิติการใช้สื่อ อย่างเป็นระบบ และจัดให้มีการ นิเทศ กำกับติดตามการใช้สื่อการเรียนการสอน.....
	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
41	โรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอก เพิ่มเติมให้เพียงพอและสอดคล้อง กับการจัดกระบวนการ การเรียนรู้.....
42	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผน จัดสร้าง พัฒนา และ ให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน...
43	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมหรือกระตุ้น ให้นักเรียน ได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจาก แหล่ง เรียนรู้ใน โรงเรียนที่เป็นธรรมชาติ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี.....
44	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นให้นักเรียน ได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่ง เรียนรู้ ภายนอกโรงเรียน.....
45	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา โดยเชิญมาเป็น วิทยากรหรือพานักเรียนไปเรียนรู้ในท้องถิ่น.....
46	โรงเรียนมีประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์กร ของรัฐ และเอกชน ในการส่งเสริมสนับสนุนและให้บริการด้าน แหล่งเรียนรู้แก่นักเรียน.....
	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
47	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง

ข้อที่	รายละเอียดการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
48	โรงเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาครู ในด้านการทำวิจัย โดยการส่งไปเข้ารับการอบรม หรือเชิญวิทยากรมาให้ ความรู้ที่โรงเรียน.....
49	โรงเรียนส่งเสริมด้านงบประมาณให้ครูทำวิจัยด้าน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน.....
50	ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อศึกษาและแก้ปัญหาใน การจัดการเรียนการสอน.....
51	ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับ ชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคล องค์กร หน่วยงานและ สถาบันทางสังคมอื่น.....
52	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถ เลือกรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ สภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน
53	โรงเรียนสนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ ระหว่างชุมชน.....
54	โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยสอนในโรงเรียน.....
55	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารทาง วิชาการให้ชุมชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง.....

ตอนที่ 3 ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

ด้านการวัดผลและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

.....

ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

.....

.....

.....

ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALF (ALPHA)

Reliability Statistics

N of Cases = 30

N of Items = 55

Cronbach's Alpha = 0.934

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวเมธิปียา ชูศรีทอง
วันเดือนปี เกิด	31 กรกฎาคม 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 10 หมู่ 3 ตำบลบัวคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2532 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกหนองบัว ตำบลบัวคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2535 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียงใหม่ประชานุสรณ์ ตำบลเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2538 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนร่องคำ ตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2543 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาการประถมศึกษา (เกียรตินิยม) สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พ.ศ. 2558 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์